

DOMOLJUB

Izkušaj vsak šetrek. Cena mu je 2 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Špil in dopis se pošilja: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2. naročila, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUBSTVU
V PODUK IN ZABAVO.**

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petstvarita (četrtina „Domoljubova“ širine 36 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren postopni dogovor. Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Če koval promet poštino-hranilničnega urada št. 824.797.

Štev. 9.

V Ljubljani, dne 28. februarja 1907.

Leto XX.

Volilci, pozor!

Volitve za državni zbor je vlada razpisala dne 19. svečana in se bodo vršile v torek, dne 14. maja, potrebne ožje volitve pa v četrtek, dne 23. maja. Sicer smo svoj čas obširno pisali o zakonih, s katerimi se uvede novi red za volitev ter določijo kazni v varstvo volivne in zborovalne prostosti, vendar podamo še skupen pregled teh zakonov v poduk županom, članom volivnih komisij in volivcem sploh.

Bodoča poslanska zbornica bode štela 516 članov; od teh jih dobi Kranjska 12. Novi volivni okraj, ki bodo volili po enega poslanca, so:

1. Mesto Ljubljana.
2. Sodni okraj ljubljanska okolica.
3. Sodni okraj Radovljica, Kranjska gora, Tržič.
4. Sodna okraja Kranj in Škofja Loka.
5. Sodna okraja Kamnik in Brdo.
6. Sodni okraj Vrhnika, Logatec, Idrija, Cirknica.
7. Sodni okraj Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica, Vipava, Lož.
8. Sodni okraj Litija, Višnja gora, Radeče.
9. Sodni okraj Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebnje.
10. Sodni okraj Vel. Lašče, Ribnica, Žužemperk brez selske občine Smuka in iz kočevskega sodnega okraja občine Banja Loka, Para in Osilnica.
11. Sodni okraj Metlika, Rudolfovo brez občin Poljanice in Ceremošnjice, Črnomelj brez občine Planina.
12. Sodni okraj Kočevje brez občin v desetem volivnem okraju, dalje občine Poljanice, Ceremošnjice, Planina in Smuka.

Kdo sme voliti?

Voliti državnega poslanca sme:

1. Kdor je avstrijski državljani, to je, kdor ima v Avstriji domovinsko pravico.
2. Kdor je moškega spola. Ženske ne smejo voliti, ne osebno, ne po zastopniku.
3. Kdor je bil isti dan, ko so bile volitve razpisane, najmanj 24 let star.
4. Kdor je v občini, kjer hoče voliti, isti dan, ko so bile volitve razpisane, bival vsaj eno leto. Kdor torej šele na dan volitve biva eno leto v občini, nima pravice voliti.
5. Kdor po zakonu ni izključen od volivne pravice.

Kdo pa je izključen?

Po § 8. volivnega reda so izvzeti, da ne smejo voliti:

1. Voljaki, ki služijo. Kdor je na orožni vaji, sme biti voljen, toda voliti ne sme.
2. Osebe, ki imajo varuha ali so pod kurateljo. Ako je n. pr. sodnija koga zaradi zapravlivosti postavila pod varstvo ali kuratelo, nima pravice voliti, četudi je 24 let star, avstrijski državljani in biva nad eno leto v občini.
3. Osebe, ki uživajo preskrbo iz javnih ali občinskih sredstev ali se vzdržujejo v zavodih za uboge, ki so v zadnjem letu pred volitvami uživale preskrbo ubogih in sploh osebe (berači), ki se preživljajo ob javni dobrotljivosti. Pod to točko pa ne spadajo: Podpore iz bolniških blagajn, rente za nezgode, starost in onemoglost, dohodki invalidov, oproščenje šolnine, obdaritve z učnimi sredstvi, ustanove ali podpore vsled ognja, toče, povodnji itd.
4. Osebe o katerih imovini je razglašen konkurz, dokler ta ni končan.
5. Osebe, ki so bile obsojene zaradi hudodelstva ali prestopka tatvine, poneverjenja, goljufije, odušitva in podobnih dejanj. Kdor je bil torej obsojen zaradi kakšnega hudodelstva

ropa, uboja, javne nasilnosti, razžaljenja veličanstva na manj ko pet let, še pet po prestopu kazni nima pravice voliti; kdor pa je dobil pet ali več let, dobi volivno pravico šele čez deset let.

Kdor je bil kaznovan zaradi podlega prestopka (goljufije, tatvine itd.), dobi volivno pravico čez tri leta po prestopu kazni.

Kdor pa je bil kaznovan radi prestopka proti varnosti časti, radi teneža, prepovedane vožnje, žalitve straže itd., sploh ne izgubi volivne pravice.

6. Osebe, ki so bile kaznovane po brambenem zakonu, tri leta ne smejo voliti. Tisti torej, ki pobegnejo pred vojaško službo, ki se nalašč poškodujejo, da niso zmožni za vojaško službo.

7. Osebe, ki so pod policijskim nadzorom ali v prisilni delavnici. Tri leta potem ko preneha policijsko nadzorstvo ali so bili izpuščeni iz prisilne delavnice, zopet dobe volivno pravico.

8. Osebe, katerim je sodnija vzela očetovsko oblast nad otroci, dokler so otroci pod tujim varstvom, na vsak način pa tri leta po sodni odredbi.

9. Osebe, ki so se pregrešile zoper zakon o varstvu volivne svobode. O tem zakonu govorimo pozneje.

Vendar pa tudi isti volivec, ki ima sicer vse pogoje za volivno pravico, ne more in ne sme voliti, ako je izpuščen v volivnem imeniku. Zato naj vsakdo pogleda v volivni imenik, če je vpisan. Ako ni, zahteva naj svoj vpis še o pravem času.

Vsakdo more le osebno voliti; pooblastila so neveljavna. Vsak volivec ima en sam glas.

Kje se voli?

Vsakdo voli v isti občini, v kateri je vsaj eno leto stalno bival do dne, ko je bila

volltev razpisana, torej do 19. svečana 1907. Kdor pa je imel v tem letu več bivališč, sme voliti v tisti občini, kjer ima kako javno službo (n. pr. profesor, ki poučuje v mestu, staneje pa izven mesta) ali kjer izvršuje svoj stanovski posel (n. pr. obrtnik) ali, če se tudi ta določba ne more uporabiti, kjer je imel v tem času glavno bivališče. Če pa se tudi te določbe ne morejo uporabiti, more si volivec sam izbrati občino, kjer biva in kjer hoče tudi voliti.

All mora vsakdo voliti?

Zakon določa, da sme deželni zbor skleniti, da mora vsak volivec tudi v resnici voliti, sicer bi bil kaznovan. Doslej pa še noben deželni zbor, koder bivajo Slovenci, ni sklenil volivne dolžnosti. Vendar pa že vest veže vsakega krščanskega, slovenskega volivca, da se udeleži volitve in ne izgovarja s praznimi izgovori.

Kdaj se voliti?

Voli se povsod na en dan. O dnevu in času volitve se obvestijo volilci po deželnih uradnih listih in pa po razglasih, ki se morajo nabiti v vseh občinah in na voliščih. Kakor smo že omenili, bodo letos povsod volitve 14. maja. Le za Galicijo in Dalmacijo veljajo druge določbe.

Volilski imeniki.

V vsaki občini mora župan vse volivce zapisati v volivne imenike po abecednem redu, njih posel ali stan in pa stanovanje.

Vsak župan mora napraviti vsaj dva volivna imenika. En izvod ostane tudi po volitvi pri županu, kjer ga sme vsak čas vsakdo vpogledati in iz njega tudi delati izpiske. Ta nova določba je jako važna, ker posamezne politične stranke se morejo vsak čas poučiti o številu in razmerju volivcev v dotični občini.

Kaj mora župan storiti?

Ko je župan sestavil vsaj dva enaka volivna imenika, mora oba poslati svojemu okrajnemu glavarstvu, magistrat glavnega mesta pa deželni vladi.

Okrajno glavarstvo, oziroma deželna vlada popravi mogoče nepravilnosti ali napake v imenikih in potem vrne izvod županu nazaj. Župan mora sedaj razporežiti imenik štirinajst dni v občinski pisarni, obenem pa razglasiti v vseh katastralnih občinah dan, ko se je imenik razgledati, in pa ure, ko more vsakdo skozi teh štirinajst dni pogledati v imenik ter si iz njega delati zapiske. V imenik pa sme pogledati vsakdo, ali je volivec v dotični občini ali ne.

Nepravilnosti v imeniku.

Dvoje nepravilnosti so mogoče v volivnih imenikih. Ali so izpuščene osebe, ki imajo pravico voliti; ali pa so vpisane v imeniku osebe, ki nimajo volivne pravice. V obeh slučajih sme vsak volivni upravičenec dotične skupine pisмено ali ustno zahtevati pri županstvu, da se imenik popravi. Kdor je torej prepričan, da sme voliti, pa je izpuščen iz imenika, more pri županu vložiti pisмено ali ustno pritožbo ali reklamacijo. Enako pritožbo more vložiti tudi za druge volivne upravičence. Vsakdo tudi lahko zahteva, da se črtajo iz imenika osebe, ki nimajo volivne pravice.

Kako se napravi reklamacija?

Kakor smo že rekli, pritožba ali reklamacija se napravi pri županu pisмено ali ustno, in sicer za vsak slučaj ali vsako osebo posebej. Če se hoče kdo pritožiti, da sam ali drug volivni upravičenec ni vpisan v imeniku, mo-

ra se dokazati, da je spolnil 24. leto, da je avstrijski državljani in da biva v občini najmanj eno leto. To se dokaže z rojstnim ali domovinskim listom in potrdilom županstva ali gospodarja o bivanju. Vsa ta dokazila in vloge v reklamacijskem postopanju so koleka proste. Ako kdo reklamacij ne priloži teh dokazil, more župan njegovo pritožbo kratkoma odbiti.

Če je kak neupravičenec vpisan v imeniku, mora se povedati vzrok, zakaj naj se črta. Župan pa mora osebi, ki naj se črta iz imenika, dati priložnost, da v teku 24 ur izreče svoje mnenje pri županstvu ali glavarstvu.

Kdaj se pritoži?

Pritožba ali reklamacija se vlagajo pri županstvu ali tudi pri glavarstvu tekom štirinajstih dni od dneva, ko je bilo v občini razglašeno, da je imenik razporežen. V slučaju pa, da je vpisana v imenik oseba, ki je izgubila avstrijsko državljanstvo, ali iz drugih gori naštetih razlogov nima volivne pravice, mora jo okrajno glavarstvo še 24 ur pred volitvijo črtati iz imenika in to naznaniti županu, da popravi tudi svoj imenik. Župan sam po preteku reklamacijske dobe ne sme popravljati imenika. Vse pritožbe ali reklamacije mora župan najpozneje v treh dneh naznaniti glavarstvu, od katerega dobiva navodila. Če okrajno glavarstvo zavrne pritožbo, sme se v treh dneh napraviti priziv na deželno vlado. Proti odloku deželne vlade ni dovoljen priziv.

Vzorec pritožbe.

Županstvu na Vrhniki!

Gregor Mišmaš, star 26 let, rojen v Ambrusu ter tudi tjejak pristojen, bivam že pol drugo leto stalno na Vrhniki kot pomočnik pri slikarju g. Ogrinu, kar dokazuje priloženi rojstni in domovinski list ter izpričevalo mojega gospodarja. Ker imam torej pravico za volitev državnega poslanca v tem kraju, prosim, da se me vpiše v volivni imenik in ta moja pritožba predloži tudi c. kr. okrajnemu glavarstvu za ljubljansko okolico. — Na Vrhniki, dne 8. sušca 1907. — Gregor Mišmaš.

Ako je vpisan neupravičenec, glasila bi se pritožba:

Županstvu v Idriji!

Pregledovaje volivni imenik občine idrijske sem zapazil, da je vpisan med volivce tudi Jernač Kozoprsk, hlapec pri Slonu, ki pa ni avstrijski državljani in tudi ne biva še eno leto v Idriji. Prosim torej, da se ta Kozoprsk izbriše iz imenika. — Idrija . . . — Miha Strošan.

Vzorec za priziv.

Če se pritožbi ne ugodí, dopusten je priziv na deželno vlado tekom treh dni. Tako bi n. pr. gori imenovani Gregor Mišmaš napravil priziv tako-le:

C. kr. okr. glavarstvo za okolico ljubljansko v Ljubljani.

S tamošnjim odlokom z dne 14. sušca t. l. se ni ugodilo moji pritožbi, da naj se me vpiše v volivni imenik vrhniške občine za državno-zbornsko volitev. Proti temu odloku vlagam priziv

na c. kr. deželno vlado v Ljubljani in se sklicujem na dokazila, ki sem jih priložil že pritožbi na tamošnje c. kr. okrajno glavarstvo. Ker se iz teh dokazil razvidi, da sem upravičen voliti za državni zbor, naj se moj priziv predloži c. kr. deželni vladi, ki naj blagovoli ugoditi temu prizivu.

Gregor Mišmaš.

Taki prizivi se morejo tudi ustno podati na zapisnik pri glavarstvu.

Kaj dobi vsak volivec?

Vsak volivec, ki je vpisan v imenik, dobi od okrajnega glavarstva izkaznico ali legitimacijo in glasovnico. Na izkaznici je tekoča številka iz volivnega imenika, ime in stanovalešče volivca, kraj, dan in ura volitve.

Glasovnica mora imeti uradni pečat z opombo, da je glasovnica neveljavna, ako nima uradnega pečata.

Glasovnice in izkaznice dostavi glavarstvo volivcem na dom po županstvu ali po pošti. Če bi se izgubila glasovnica ali izkaznica, more volivec drugo dobiti pri županstvu ali pri glavarstvu, na dan volitve pa pri volivnem komisariju.

Ako se volivcem niso mogle dostaviti izkaznice in glasovnice vsaj 24 ur pred volitvijo, more se volivcem javno razglasiti, kje se dobe še pred volitvijo.

Posebno je treba paziti na izkaznice. Kdor nima izkaznice na dan volitve, ne more voliti. Pač pa more še na volišču dobiti glasovnico od volivnega komisarija.

Tudi za morebitne ožje volitve veljajo le uradno izdane izkaznice in glasovnice.

Na dan volitve.

Vsak volivec naj gre na dan volitve ob določen uri na volišče. Vzame naj seboj izkaznico in glasovnico. Na glasovnico naj že doma zapiše krstno in družinsko ime tistega, ki ga hoče voliti za poslanca, dalje njegov poklic ali stan in bivališče. Če pa ti je morda že kdo zapisal ime kandidata, ki ga nočeš voliti, potem prečrtaj to ime in zapiši tistega, ki ga ti hočeš voliti.

Volitev komisije.

Volitev vodi v vsaki občini posebna komisija, ki šteje v občinah do 1000 duš pet članov, v večjih pa sedem. Dva, oziroma tri članke komisije voli občinski odbor, ravno toliko pa volivni komisar, ki ga imenuje okrajno glavarstvo, že izbrani udje potem volijo petega, oziroma sedmega člana. Ako se udje tudi v drugi ne zedinijo za petega, oziroma sedmega člana, imenuje ga komisar.

Udje komisije potem izmed svoje srede z večino glasov izvolijo predsednika, ki vodi volitev. Pri enakosti glasov odloči žreb.

Pravice komisije.

Tako sestavljena komisija prevzame volivski imenik in glasovni vpisnik. Najprvo volijo člani komisije. Nato se vrste volivci, ki imajo izkaznice. Komisija razsoja z večino glasov:

1. Če je dvomljivo, ali se glasi izkaznica na pravega volivca.
2. Če je dvomljivo, ali je oddani glas veljaven ali ne.
3. Če kdo navzočih ugovarja proti volivni pravici katerega volivca.

Predsednik komisije glasuje le tedaj, če je na vsaki strani enako glasov. Volivni komisar pazi na mir in red pri volitvi, sicer pa se ne sme vtikati v volitev. Če komisar morda zapazi kako nepravilnost, more takoj ugovarjati; komisija pa precej odloči o tem ugovoru, preden se nadaljuje volitev.

Kako se glasuje?

Vsak volivec stopi pred komisijo ter najprvo izroči izkaznico predsedniku. Ta glasno prebere ime volivca, nato pa prevzame glasovnico in jo vrže v posodo neodprto, kakor mu jo je podal volivec, da nihče ne more čitati na glasovnici zapisanega imena.

Ko je volivec oddal glasovnico, zabeleži se to v volivnemu imeniku v posebnem raz-

predeku, v glasovniku pa se vpiše ime volivca.

Volitev se začne in konča ob določen uri. Tisti volivci pa, ki so prišli na volišče, še preden je pretekla določena ura, se ne smejo izključiti od glasovanja; isto velja za volivce, ki čakajo v čakalnici, ki jo določi komisija, ali pa neposredno pred voliščem.

Zaupniki.

Če žele stranke, da imajo med volitvijo na volišču svoje zaupnike, morajo jih okrajnemu glavarstvu naznaniti, da izbere dva do pet, v večjih mestih do deset teh zaupnikov. Ti imajo pravico med volitvijo izjaviti volivni komisiji, če imajo o kakem volivcu dvome, ali ima pravico voliti in ali je res tisti, ki je zapisan na izkaznici. Te dvome in ugovore pa imajo pravico izražati tudi drugi navzoči volivci, toda predno je volivec oddal svojo glasovnico.

Na volišču.

V prostor, kjer se voli, smejo le volivci, ki imajo izkaznice. Kdor je oddal glasovnico, mora takoj iz volivnega prostora, da ni gneče. Okrajno glavarstvo ali volivni komisar sme tudi odrediti, da se volivci le posamezno spuščajo v volivni prostor, če to zahteva red.

Agitacija prepovedana.

Med volitvijo je strogo prepovedana vsaka agitacija v volivnem prostoru, v poslopju, pa tudi v bližnji okolici poslopja. To bližnjo okolico določi glavarstvo.

Kako se konča volitev?

Ko je volitev končana, kar mora naznaniti predsednik, prične se štetje glasov ali skrutinij. To štetje glasov je tajno. V prostoru smejo biti le komisija, komisar, zapisnikar in oni zaupniki strank, ki jih je določilo glavarstvo.

Predno se prične šteti glasovi, mora predsednik premešati glasovnice v posodi. Nato en član komisije razgane vsako glasovnico posebej in izroči predsedniku, ki jo glasno prečita in pokaže tudi drugim članom komisije. Dva člana komisije pišeta vsak v svojo glasovni vpisnik glasove kandidatov. Končno podpiše o vsi zapisnik, ki se z vsemi vol. spisi zapečati ter izroči komisarju, ta pa ga pošlje komisarju glavne komisije.

Volivna svoboda.

Da se pokaže pri volitvah prava, svobodna volja volivcev, je državni zbor sklenil še posebno postavbo, ki naj bi strogo varovala svobodo volitev in shodov. Že doslej so bila kazniva razna dejanja, ki so kršila prostost volitev za državni in deželni zbor, občinski in okrajni zastop. Nove določbe pa so še mnogo ostreje, zato naj si jih volivci dobro zapomnijo, ker veljajo tudi za volitve v cestne odbore, šolske svete, bolniške blagajne itd. Ako se bodo te določbe primerno izvrševale, potem bode zagotovljena čistost volitev. Pogoj kaznivosti raznih dejanj je zloben namen in trezen premislek. Strogo kazniva so naslednja dejanja:

Podkupovanje.

Ta pregrešek stori, kdor ponudi, obljubi ali podeli kak dobiček v denarju ali drugi imovini volivcu ali pa kakim tretji osebi, da ne voli ali da voli v gotovem smislu. Ako n. pr. kdo komu obljubi boljšo službo, posojilo ali sploh karkoli, da bi ta volil po njegovi volji, zakrivi pregrešek podkupovanja. Ta pregrešek se kaznuje s strogim zaporom enega do šest mesecev. Ravnotako pa more biti kaznovan tudi podkupljenec, ki je zahteval, sprejel ali si dal obljubiti kak dar ali dobiček.

Pijača.

Skoraj povsod se je udomačila razvada, da stranke s pijačo in jedjo vabijo volivce v svoj tabor. Zato novi zakon strogo prepoveduje na dan volitve v gostilnah ali drugih javnih prostorih brezplačno ali le za navidezno plačilo volivcem deliti pijačo ali jedila. Ako se politična oblast prepriča, da se to dejanje more smatrati za podkupovanje, kaznuje prestopnik z globo 10 do 200 kron.

Sila.

Kdor s silo nastopi proti kakemu volivcu ali njemu bližje stoječi osebi (starišem), z namenom, da se ne udeleži volitve ali da glasuje v gotovem smislu;

Kdor s tem namenom volivcu ali njegovim sorodnikom prizadene škodo na telesu, prostosti, časti, na premoženju ali dohodkih, oziroma kdor samo preti s takimi stvarmi;

Kdor volivcu ali njemu bližnji osebi z istim namenom zapreti ali stori drugo občutljivo škodo, n. pr. če delodavec zapre delavcem, da jih odpusti iz službe, ali če uradni predstojniki pritiskajo na podrejene uradnike, da volijo v gotovem smislu ali da ne gredo volit itd., vsi ti morejo biti kaznovani s strogim zaporom od enega do šest mesecev.

Istotako se strogo kaznuje, kdor neposredno po volitvah kakemu volivcu prizadene škodo, ker ni hotel voliti po njegovi volji.

Napačna poročila.

Kdor namenoma razširja kriva poročila o kraju in času volitve, da je kandidat odstopil ali umrl, ali sploh govori neresnico, da bi vplival na izid volitve, in sicer ob času, ko se volivci več ne morejo prepričati o resnici, kaznuje se z zaporom enega do treh mesecev.

Ponarejanje.

Kdor z namenom ponareja glasovanje in izid, kdor izročen mu glasovnico napačno izpolni ali kdor voli s ponarejeno ali prenačeno volivno izkaznico, more dobiti eden do šest mesecev strogega zavora.

Volivna zabranitev.

Kdor si neopravičeno prilasti tujo izkaznico, glasovnico ali druga dokazila (rojstni, domovinski list, dokazilo o enoletnem bivanju v občini), kdor teh za volitev potrebnih listin ne izroči volivcem ali stori, da te listine pridejo v roke nepravim osebam, kaznuje se z zaporom od enega do treh mesecev.

Ravnotako se kaznuje isti, ki tujo glasovnico samovoljno brez vednosti ali protivolji volivca izpolni ali ovira vol. upravičenca, da ne more oddati svojega glasu.

Neupravičena volitev.

Kdor s premislekom izvršuje vol. pravico kakega drugega četudi z njegovim dovoljenjem ali kdor provzroči ali dopusti, da kdo drugi voli v njegovem imenu, kaznuje se z zaporom od enega do dveh mesecev.

Volivna onemogočba.

Kdor z namenom, da bi preprečil ugotovitev vol. izida, odstrani, razmeče ali stori neporabne glasovnice, kaznuje se s strogim zaporom od enega do šest mesecev.

Prelomba volivne tajnosti.

Kdor s kakim nezakonitim sredstvom izve, kako je glasoval ta ali oni volivec, more dobiti teden do treh mesecev zavora. To bi se n. pr. zgodilo, ko bi član volivne komisije razgrnil glasovnico z namenom, da bi videl, koga kdo voli.

Oviranje kandidata.

Kdor komu zapreti ali prizadene zlo z namenom, da bi ga odvrnil od kandidature, kaznuje se z zaporom od enega do šest mesecev.

Zborovalna prostost.

Doslej se je večkrat dogajalo, da je prišlo par huškačev in kričačev na zborovanje z namenom, da s krikom in ropotom zabranijo volivni shod. Novi zakon ima jako stroge določbe v varstvo volivnih shodov in sploh zborovanj. Dotični paragraf se glasi:

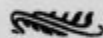
Kdor sam ali z drugimi hoče zabraniti volivcem udeležiti se volivnega shoda ali sploh kakega zborovanja, kdor neupravičen vdere na tak shod, kdor prežene navzoče ali kdor s silo prepreči odredbe oseb, ki so določene za vodstvo in red na shodu, kaznuje se z zaporom od enega do treh mesecev; kdor pa s silo razbije shod, more dobiti tudi šest mesecev zavora.

Pa tudi isti, ki se nalašč udeleži kakega shoda, da si ni upravičen ali povabljen, ali kdor se navzlic pozivu reditelja ali voditelja ne odstrani s shoda, more biti kaznovan z globo od 10 do 200 kron.

Poštena agitacija dovoljena.

Kdor je pazljivo prečital našete določbe v varstvo volivne svobode, morda misli, da je vsaka agitacija prepovedana. Temu ni tako. Poštena agitacija ni prepovedana. Dovoljeno je podučevati volivce, svariti in prositi jih ter jim prigovarjati. Tudi koga na volišče z vzcom peljati ni prepovedano. Kazniva so le dejanja, ki smo jih gori naštel.

To so bistvene določbe glede na volitve. Dobro si jih zapomnite, da morete pogumno z glasovnicami okoli stopiti na volišče za prave poslance, ki bodo zagovarjali naše stanovske koristi kot krščanski možje, zavedni Slovenci in Avstrijci.

Volivno gibanje.

Župani višnjegorskega sodnega okraja so podpisali in osrednjemu volivnemu odboru S. L. S. v Ljubljani odposlali izjavo, naj se za sodne okraje Višnja gora, Litija in Radeče postavi kandidatom za državnozbornskega poslanca g. deželni odbornik Fran Povše. To izjavo je podpisalo 14 županov in 11 občinskih svetovalcev s pripomnjo, naj se bodoči njihov poslanec v prvi vrsti bori za kmečke koristi in dela na to, da dobe župani malo več veljave in pravice, občine pa od države primeren odškodnino za posle v prenešenem delokrogu. Obenem so podpisani občinski zastopniki izrekli zahvalo deželnemu poslancu Žitniku za njegovo vneto delovanje v prid kmečkega prebivalstva.

Socialno - demokratični kandidati. V brežiško - sevnjsko - trboveljskem okraju nastopi Miha Čobal, organizator trboveljskega delavstva. Volivni boj v tem okraju obeta biti zanimiv in živahen, ker nastopi četvero kandidatov. — V celjsko-vranskem okraju kandidira blagajniški uradnik Vinko Vidmar, ki je kandidat tudi v marnberškem-šoštanjanskem okraju. — V ljubljanski okolici kandidira J. Petrič, namestnik strojevodje državnih železnic; nadalje se poroča: V radovljiškem okraju nastopi Josip Kopač, tajnik v Trstu, ki se poteguje za mandat tudi v idrijsko-logaškovrhnjskem okraju. — V goriški okolici kandidira socialni demokrat Fr. Milost, časnikar v Gorici. V Ajdovščini-Sežani nastopi kot socialistični kandidat Vinko Kernolj, v tržaški

zunanji okolici uslužbenec glavnega skladišča A. Jernečič.

(V nedeljo 3. marca voliven shod), ki ga bo imel dr. Ivan Šusteršič, v Št. Vidu nad Ljubljano v »Čebavovi« dvorani. Shod se bo pričel ob tretji uri popoldne. Noben somišljenik S. L. S. naj ne zamudi tega shoda.

(Šentviški Žirovnik) je zadnje čase zelo delaven za liberalno stranko. Med svoje zveste ovčice deli liberalne liste »Mladoslavenci«, »Gorenjci« in druge. S svojo »kmečko podružnico« prireja shode, kjer si pa še ne upa na dan s pravo harvo, ker uvidi da šentviški kmetje še niso zreli za njegov liberalizem. V »Učiteljskem Tovarišu« je na bol korajžen, tam že kar naravnost udriha čez S. L. S. Tako je prav. mogočni gospod Žirovnik, le hinavščine nikar ne uganite, ampak naravnost, da vas bo vrlo šentviško ljudstvo vedno bolj poznalo. — Pri »slepem Janezu« je vernim takole pridiral in razlagal: »Vi kmetje ste reveži, klerikalci vas derejo. Zalet vam je naredil letošnjo zimo strašno škodo, a ne bo še nič boljša; zakaj pri letošnjih volitvah bodo zmagali klerikalci, in tako bo zalet še skozi 6 let svobodno delal kmetu škodo. Toda čez šest let homo zmaga mi in tedaj gor'e zaletu in — klerikalcem. Zalet so torej klerikalni. Tako plavša šentviški liberalni paša. Mi na priporočamo poslancem S. L. S., naj si dobro zapomnijo liberalnega zajca iz Št. Vida nad Ljubljano.

Za postojnski, senožeški, trnovski in vnanjski okraj kandidirajo liberalci znanega bogataša Deklevo iz Postojne. Ta mož, ki sedi na tisočakih, ni dosedaj ne za kmeta ne za delavca storil še ničesar. Edina zasluga na men-dati tudi ne njegova je ta, da ima »denarcev dost«. Radovedni smo, kdo bo dal temu možu svoj glas!

Političen pregled.

VOLITVE SO RAZPISANE.

Vlada je razpisala v svojem listu na Dunaju volitve, ki se bodo vršile dne 14. majnika. Ožje volitve, če jih bo treba, bodo 23. majnika. (Ožje volitve se vrše, če kandidirajo trije in nobeden ne dobi nad polovico glasov. Potem so še enkrat volitve in sicer samo med tistima dvema, ki sta dobila največ glasov. Oni, ki so volili tretjega, lahko sedaj volijo enega izmed teh dveh in navadno na ta način odločijo zmago.)

STAJERSKO.

Stajerci so pridni. Vedno delajo shode. Povsod tudi pride veliko ljudi, seveda na shode, ki jih priredi »Kmečka zveza«. Liberalni shodi so pa prazni. Zadnje nedeljo je bilo na enem liberalnem shodu zelo veliko ljudi, namreč 1 advokat, 5 učiteljev, 2 uradnika in 2 kmeta. To je bilo v Slovenski Bistrici. Liberalci so seveda mislili narediti kmečki shod, pa kako boš hudirja delal kmečki shod, če pa ni tako neumnih kmetov, ki bi šli na liberalne limanice. Ob istem času je pa v istem kraju, samo v drugem prostoru, zborovala »Kmečka zveza« in so bili vsi prostori polni. Ko so liberalci videli, da k njim ni nič kmetov, so jih pa šli iskat in so prišli na naš shod. Oglasil se je advokat in začel nekaj zabavljati. Seveda se je nato začelo vpiti in advokat je bil v taki stiski, da je rekel: »Kierkoli govorim, povsod se mi ploska, vi me pa nočete poslušati, zato ne bom govoril več«. Sedaj so pa takoj začeli vsi kmetje ploskati in se smelati in advokat jo je odkuril. Dobil je torej kar je iskal, nam-

reč ploskanje, seveda so mu kmetje ploskali zato, da je hitro šel.

Isti dan je bil tudi shod pri Sv. Križu pri Slatini, kjer je govoril poslanec Korošec in v Brežicah, kjer je govoril dr. Benkovič. Povsod velika udeležba. Sploh pa opazimo, da so štajerski kmetje zelo zavedni in na vsakem shodu govori eden ali več kmetov ali pa vprašujejo poslanca za razne stvari. Tega smo pri nas še premalo vajeni.

SOCIALNI DEMOKRATJE.

Avstrijski fabrikantje so izdali oklic, v katerem pozivljajo vse delodajavce in mojstre in druge na boj proti socialni demokraciji, ki hoče uničiti vse samostojne posostnike.

Razpor. Kaže, da bosta nemška in češka socialna demokracija šli narazen, ker se ne ugodijo upravičenim zahtevam češkim. Češki demokracije zahtevajo na Dunaju za favoritski okraj češkega kandidata, ker je tam češko delavstvo v večini. — Na celem Dunaju je okoli 300 tisoč Čehov, a nimalo svojega poslanca in nobene svoje češke šole. Socialni demokracije vedno govorijo, da so pravični proti vsem narodom, sedaj se pa vidi, da ne marajo sprejeti čeških upravičenih zahtev. Mi Slovenci dobro vemo, kaki so socialni demokracije v Trstu, kjer volijo vedno z Lahoni.

MAŽARJI NA OGRSKEM.

Razne goljufije so prišle zadnji čas na dan na Ogrskem, kakor smo že poročali. Seveda se Ogrom smela celi svet, ko preklicujejo in perejo svoje zamorce. Sedaj so pa začeli na drug način. Ker se je v časopisih vedno pisalo iz Ogrskega o samih goljufijah in krivih prisegah, pri čemer so udeleženi poslanci in ministri, so si na modre glave drugo izmislili. Začeli so pisati in govoriti o avstrijsko-ogrski pogodbi. Ogrska in naša država imata namreč skupnega cesarja in več skupnih ministrov. Ogrji na bi radi postali popolnoma samostojni. Na ta način hočejo odpraviti s sveta svoje škandale. Boje se pa tudi prihodnjega našega državnega zbora, ki bo izvoljen po splošni in jednaki volivni pravici in ne bo pustil Ogrom še nadalje uganjati predpustne burke, kakor so delali dosedaj.

GORIŠKI DEŽELNI ZBOR.

Na Goriškem je bil sklican deželni zbor za par dni. Par lepih stvari omenimo iz tega zasedanja. Uvedel se bo nov volivni red, da bodo tudi v deželnem zboru prišli kmetje in delavci do besede. — Za načrt, kako preskrbeti Kras s pitno vodo, je dovolil deželni zbor večjo svoto denarja. — Naročil je deželnemu stavbenemu svetu naj izdela uzorne načrte za različne kmečke hiše. Te načrte bodo potem kmetje lahko dobili in ne bo jim treba plačevati dragih planov.

OSREDOTOČENJE NAŠIH VOJAŠKIH SIL OKOLI ITALIJANSKE MEJE.

V Gorico pride — kakor smo že poročali — poveljstvo 56. infanterijske brigade in brambovski pehotni polk št. 27 iz Ljubljane.

Posadki dobila na Goriškem v kratkem tudi Kobariid in Breginj. Če vzamemo v poštev, da je vojaštvo nastanjeno že v Tolminu, Kanalu, Tržiču in Červinjanu, je zavarovana že cela soška dolina. Ba le se zgradi v goriških Brdih in na sv. Genderci trdnjava.

Da je toliko vojaštva na Goriškem je potrebno zaradi tega, ker Italija vedno bolj pomnožuje svoje obmejne alpinske čete. (Italijanski »alpinci« so taki vojaki kakor naši »lovci«.) Še sedaj ni doseženo ravnotežje med našo in italijansko močjo na meji. Izvršilo se

je pa to sledeče: VI. armadni zbor v Bologni je izpremenjen v obmejni zbor, alpinske batalione v Borgo san Dalmazzo, Pinerolo in Aosta ob francoski meji so premestili na avstrijsko, lansko leto so pa premestili na našo mejo celi I. alpski polk, ki je preje bil v garniziji v Mondoviu nasproti Francoski. Sedaj stoji 36 avstrijskim obmejnimi stotnijam nasproti 54 italijanskim alpskim stotnijam (Stotnija = kompanija). Vrhtega pa je vsaka italijanska stotnija za 35 mož in 5 mul močnejša kot naše.

VOJSKA V OSREDNJI AMERIKI.

Med državama Honduras in Nikaragua v osrednji Ameriki je izbruhnila vojska. Nikaraguanke čete so vdrle v honduraško ozemlje. Prišlo je do boja pri Portello del Espino, kjer je sicer padel honduraški general Carcemo, a so nikaraguanke čete bile premagane. Nikaragua in Honduras sta dve mali državi v srednji Ameriki, južno od Meksike. Veliki sta precej. Vsaka ima čez stotisoč kvadratnih kilometrov zemlje. (To je več kakor 10 Kranjskih, ker Kranjska ima ravno 10 tisoč kvadratnih kilometrov.) Toda, če tudi imata tako veliko površje, so pa ljudje zelo redko naseljeni. Honduras ima namreč 600 tisoč ljudi, Nikaragua pa samo 500 tisoč. To je torej toliko, kakor na Kranjskem, ki ima tudi malo čez 500 tisoč (pol milijona) ljudi. Posebno hude vojske torej ne bo, ker bo tema državicama kmalu zmanjkalo ljudi in denarja in smodnika.

Listek.

Prstan in nesreča.

(Tirolska povest. — Po Seb. Riegerju priredil Marijan.)

(Dalje.)

IX.

Jerica je bila srečno prišla v Lipov'e. Jerika, Tilkina sestra, jo je prijazno sprejela, in godilo bi se ji bilo pri krčmarjevi družini prav dobro, če je ne bi mučila venomer bojazen, da jo bo Bernard odslej zasledoval s podvojeno vneto. To ji je delalo največje preglavice. Zato ji je bilo tudi hudo, da ni mogla odpotovati z izseljenci, ki jih je videla v Mnhovu. Pa sčasoma se je že nekoliko potolažila.

Polagoma je prišla v deželo jesen. Listje je rumenelo in odpadalo, nad ravnino so se vlačili težki oblaki in žalost se je prikazovala povsod. Jerica se je bila v družini popolnoma udomčila in mir se ji je naselil v srce. Govorila si je večkrat: »Ne bo me našel Bernard, ko me do zdaj ni. V takem času se že ne bo odpravil na pot, in čez zimo sem v Lipovju na varnem. Ne bo mi prišlo na misel, da sem se mu skrila tako daleč.« In pomilovala ga je: »Gotovo trpi nenopisno! ... O Bernard, Bernard, tudi jaz trdim, a ni je pomoči. V nebesih se bova sešla.«

Neko sredo koncem septembra so krčmarjevi ravno lužinali. Tudi Jerica je bila med njimi. Dolj po klancu je priškrpal težak voz in se ustavil pred hišo.

»Aha, naibž je prinellat pivo.« je rekel krčmar in se ozrl skozi okno. »Je že res! Naročil sem ga pri »konjičku« v Mnhovu ... Konjiček, točen si pa, točen!«

V sobo je stopil voznik, »konjičkov« hlapec in javil pošiljatev. Bil je Špeharjev Jošt.

»Sedi malo, sedi in izplj ga par vrčkov. Ko pojužinamo, bomo razložili.«

Jošt je sedel k stranski mizi in v dolgih požirkih srbal iz velikega vrča, ki ga je bila natakarica postavila predenj. Obrisal in navihal si je brke in se ozrl po ljudeh, ki so sedeli za mizo in južinali. Naenkrat mu je oko preplašeno obviselo na Jerici . . . Da, prav tista je, ki jo je videl v Mnihovu. — Čakal je, gledal in poslušal. Razločno je slišal, kako jo je zdajpazdaj kdo nagovoril: »Jerica . . .« Od strani jo je pogledoval natančneje. — »Da, da, Matičnova Jerica je; podobna je vsem Matičnovim . . . E, čakaj zdaj mi pa ne uideš!« Tako je premišljal Jošt in zopet srebnil iz velikega vrča. Ni vedel pa, kako bi začel. Smehljaj se je na tihem in dobro se mu je zdelo. »Najboljše bo, da jo ogovorim kar po imenu . . . Stresnila se bo prvi hip in se izdala, in videl bom, pri čem sem . . . Če se motim, no, kaj zato? Se bom pa opravičil, in mi ne bo zamerila.« Ta misel se mu je zdela najbolj pametna. Pogledal je Jerico naravnost v obraz in z zavestnim glasom zaklical k sosednji mizi:

»He, Jerica Matičnova, pozdravljena!«

Jerica se je zgenila in prebledela. — Jošt je bil na trdnem.

»Kaj bi se bala in prebledela,« je rekel dobrovoljno, »ničesar ti ne storim.«

Oči vseh, ki so sedeli za mizo, so se preplašeno ozirale zdaj na Jerico, zdaj na Jošta — Jerica pa je srepo pogledala voznika:

»Odkod me poznaš?« Glas se ji je nalahko tresel.

»Glej, glej! Saj sva rojaka . . . Špeharjev Jošt sem, če se me kaj spominjaš?«

Jerica mu je zopet pogledala v obraz in rekla navidezno malomarno:

»Motiš se najbrž . . . Nisem Matičnova Jerica!«

»Beži, beži in se nikar ne izvijaj! Izdala si se že in poznam te predobro, da bi se motil.«

Jerica je vstala, se izmuznila izza mize in skočila k vratom. Jošt jo je prehitel. Tudi on je planil od mize in se postavil prednjo z mehkim očitanjem:

»No, no, Jerica! Počasi, počasi! Ne bodi tako nevljudna do svojega rojaka! . . . Kaj bi bežala? Malo se bova pogovorila, potem pojdi že kamor hočeš . . .«

»Od kod prihajaš,« je vprašala Jerica naglo in zopet sedla.

»Iz Mnihova.«

»Kdaj si prišel v Mnihov?«

»Pet let je tega . . . Gotovo že veš, da sem ubežal od vojakov in utekel čez mejo.«

»Ubežal,« je zaklicala Jerica presenečena in v vidnem strahu.

»Da, ubežal, pa se ne boj radi tega! . . . Stotnik me je grozovito obdelaval in nisem mogel več vzdrževati . . . Mislim pa, da sem zato vseeno dober in pošten človek, in sem se za to svojo krivdo že dovolj pokoril. Kar sem prestal na svojem begu in pozneje, se ne da popisati . . . Sicer pa nisem ubežal sam; več jih je šlo za menoj.«

Jerica se je zopet stresla in hotela vnovič oditi.

»Ne bodi vendar tako nepotrpežljiva! . . . Kaj ti je, saj ti nočem nič hudega! Čakaj, da ti povem! . . . Najprej lep pozdrav od tvojega moža!«

»Katerega moža? Tadeja?« je kriknila Jerica obupno in v veliki zadregi.

»Ne, ne, najprej od Bernarda,« je pripomnil Jošt pikro in se nalahko zasmel. »Pa tudi od Tadeja imam lep pozdrav, če ti ne bo zoprni in odveč?«

»Kje je Tadej?« je vprašala burno, zapovedovalno.

Jošt jo je začuden pogledal, potem pa rekel: »I, menda v nebesih . . . Mnogo je prestal in zelo spokorno — umrl . . .«

»Umrl? Kdaj, kje, kako?« Jerica je planila pokoncu in se prišla za glavo. Kakor nezavestna je kričala pretrgano te besede.

Jošt se je še bolj začudil.

»Kaj ne veš? — Pri Magenti, na bojišču . . .«

Jerica je zopet prebledela in omahnila na klop. »Ali še kaj veš?« je zašepetala komaj slišno.

»Se, še . . . Pred smrtjo je Tadej jokal kakor otrok in mi naročal, naj te lepo pozdravim, ko pridem domov; tudi odpuščenja te prosi za vse, kar ti je storil hudega . . .«

Za hip je Jerica umolknila. Videti je bilo, da ji je tesno in da premišlja . . . A zopet je planila pokoncu in spregovorila burno, napol divje, kakor človek, ki je živel leta in leta v strahu in brezupju, človek, ki se je popolnoma uživel v svojo usodo in ne more verjeti, da jo je trpel po krivici. Tisti hip se je Jerici posvetilo prvikrat po dolgem času. Ogolufana je bila, prevarjena! Vendar pa se ji je zdela prevara prevelika, prezlobna zato ni verjela, kar ji je pravil Jošt.

»To je zlagano,« je zavpila. »Zakaj ne govoriš resnice, Jošt? . . . Padli vojak ni spregovoril niti besedice več . . . Kanoska krogla mu je odtrgala glavo in šele pozneje so po vojaški knjižici sklepali, da je nesrečni vojak najbrž Tadej. — A knjižica je bila podtaknjena in Tadej je ubežal . . . Hu, hu — ne govoriš resnice, Jošt! . . .«

Jošt jo je gledal sumljivo in boječe. Ni razumel, kar mu je pripovedovala, ker ni bilo v nobeni zvezi z njunim govorjenjem.

»Skoro ne vem, pri čem sem,« je zatrjeval. »Ne razumem tvojih besed. O kakšni knjižici govoriš? In kanoska krogla? Da mu je odtrgalo glavo . . . te prazne, veš Jerica. Vso bitko sem bil ob Tadejevi strani, bom ja vedel, kako je bilo . . . Prav ob meni se je mahoma zvrnil na zobe. Brž sem ga obrnil in sem videl, da ga je zadela krogla v prsi, malo nad srcem mu je iz rane curljala kri. Zanesel sem ga v stran . . . Naprej sem mu molil kesanje in ga tolažil in mu kazal nebesa . . . Jokal je revež in mnogokaj naročal, da naj sporočim domačim, ko se vrnem . . . Tudi uro mi je dal in poročni prstan . . .«

Jerica ga je pogledala dvomljivo in ga ostro vprašala:

»Kje imaš prstan?«

Jošt se je malo obotavljal. Zavedal se je, da je od odgovora odvisno vse; Bog vari, če bi se sedaj zagovoril in bleknil kaj nespametnega. Spomnil se je tudi onih tisoč goldinarjev, ki mu jih je bil Jelar obljubil, če mu pripelje Jerico. Malo je bil sicer v zadregi, vendar je odgovoril še precej mirno:

»I, kaj ga nisi dobila? . . . Ne bodi no! Saj si ga, ne? . . . Ko sem bežal pred zasledovalci, sem ga imel ves čas seboj in sem ti ga mislil izročiti osebno. Moral pa sem se preveč varovati žandarjev in zato nisem mogel do tebe . . . Glej spaka! Gori pod gozdom me takrat nenadoma sreča stara Piskovka . . . Dal sem ji prstan s prošnjo, naj ga izroči tebi . . . Ali ga res nisi dobila, ker me gledaš tako preplašeno?«

Jerica je žalostno odkimala. Iz prsi se ji je izvil težek vzdih. Zdelo se ji je, da ji je lažje pri srcu, vendar je še dvomila o vsem, kar ji je pravil voznik, zato je še enkrat vprašala:

»Torej je prav gotovo, da je Tadej umrl?«

»Ne vem, kaj bi rekel, da mi verjameš,« je zatrjeval Jošt. »Zdi se mi da te je Piskovka strašansko začarala . . . Pri nebesih in pri svojem izveličanju ti prisegam,

da sem bil zraven, ko je Tadej umiral . . . Pozneje sta prišla še Trudnovi Stefek in Morelov Blaž. Skopali smo mu jamo in ga pokopali; Bog mu daj dobro! . . . Stefek in Blaž sta zdaj gotovo že doma in bi ti lahko isto povedala kot jaz.«

Jerica je zajokala. Šele čez dolgo je vzdihnila:

»Jčst, zdaj si mi odvzel vse . . . Lahko mi je pri srcu, tako lahko . . . O Bernard, zdaj sem zopet tvoja! . . . O Piskovka, za tako slabo te nisem imela! — Za tako zlobno, za tako satansko! . . .«

»Kaj ti je storila Piskovka, Jerica,« je vprašal Jošt plašno in radovedno.

Jerica je pripovedovala, ko si je nekliko opomogla, vso dolgo povest, kako jo je Piskovka nalagala in prevarila. Jošt je slišal pesti in venomer klical:

»Grdo, peklenko grdo! Zlodi, sam zlodi je bil v njej! . . . Saj sem vedel — čarovnica, prava čarovnica; to je jasno!«

Spomnil se je pa tudi grozne smrti Piskovkine in jo je opisal Jerici prav tako, kakor mu jo je bil povedal Bernard v Tolici. Jerica je poslušala s strašnim, nazadnje pa pristavila:

»Gospod ji daj večni mir! . . . Jaz ji odpuščam . . .«

»Toda, Jerica, čudno se mi zdi,« je začel čez nekaj časa zopet Jošt, »čudno se mi zdi, da si se sploh dala prevariti Piskovki . . . Vidiš, Jerica, to je velika stvar! — Saj si poznala Piskovko predobro in vedela, kako zlobna, kako zanična in malovredna čarovnica je . . . Ali nisi nič dvomila, ko ti je natvezila tako laž, toliko lumparijo?«

»Kaj bi dvomila? Poznala sem jo pač in tudi vedela, da me smrtno sovraži, ali kaj takega ji ne bi bila nikdar prisodila. Pomisli kakšna zloba, kakšna brezsrčnost! Svojega mrtvega sina Tadeja je izvelikala iz groba na dan in mu ni dala miru, samo da bi mučila mene . . . Iz večnosti ga je poklicala, vražja ženska, pomisli! . . . In potem prstan? . . . Pravila sem ti že prej, da smo dobili z Italijanskega obvestilo o Tadejevi smrti. Dobili smo tudi obleko in druge stvari, prstana pa ni bilo zraven . . . Pomisli! In kar naenkrat — bilo je baš takrat, ko je vstal po vasi glas o beguncih — pride Piskovka in prinese prstan. Kdo bi potem dvomil? Vse se je tako lepo vjemalo, in jaz ubožica sem verjela. Kdo ne bi?«

»Zakaj si pa tako natihome odrinila in nisi čakala Bernarda? In nikomur nisi črhnila niti besedice,« je povpraševal Jošt dalje. »Glej, in toliko skrbi si nakopala Bernardu, domačim, vsej vasi in še zdaj ne vedo o tebi ničesar.«

»Nič čudnega! Kar mi je pravila Piskovka, sem bila prepričana, da je res . . . Sedaj pa premišljam: Tadej, moj pravi mož, še živ — a jaz, moj Bog — poročena z Bernardom! . . . Ali ni to nekaj nečuvnega, v neobvljivo? Taka sramota! In da bi odvrnila sramoto od Bernarda in od svojega ljubega deteta, sem skrivaj ubežala . . . Nisem vedela drugega izhoda . . . Ljubila sem Bernarda nad vse na svetu. In če bi bila ostala, ali ne bi bilo to nekaj groznega, ako bi bila morala živeti oba, jaz in Bernard, v isti občini ločena drug od drugega, dasi naju je vezala vez najčistejše ljubezni? Ali bi bila imela dovolj moči, da bi bila vzdržala? . . . Dvomim . . . Glej Jošt, in zato sem morala iti, ne da bi čakala Bernarda, ne da bi komu kaj pravila . . . Noč me je vzela in nihče ni vedel, kam . . .«

»Vse lepo, vse res,« je ugovarjal Jošt in migal z desnico, »pa jaz vendar ne bi storil kaj takega . . . Pa naj bo že kakor hoče — samo da smo te našli! Zato pustimo preteklost in glejmo raje z veseljem pogledom v

prihodnost! — Kakšno radost bo občutil Bernard, ko se po dolgem času zopet vrneš in boš zopet vsa njegova! . . . Ves je bil obupan onokrat in žalosten; smilil se mi je, kot še ne kmalu kdo! . . .

»I, kje si ga pa vendar dobil,« je segla Jerica naglo v besedo.

»Na Gorenjem Bavarskem, v Tolici, in potem sva se peljala skupaj v Mnihov,« je odvrnil Jošt. Nato je Jošt na dolgo in široko pripovedoval, kako je videl Jerico nedavno med izselenci v Mnihovu, da se mu je po obrazu znana zdela, pa da si je vendar ni upal ogovoriti; da je to v Tolici povedal Bernardu; da sta jo potem skupno iskala po Mnihovu itd. Pripovedoval je tudi, da je šel potem Bernard daleč gori za izselenci, jih dohitel, a žene ni našel med njimi; da mu je iz Frankobroda pisal pismo, polno obupa in žalosti. Iz Frankobroda je Bernard odšel vsled nujnih opravkov domov, pristavil pa je v pismu, da bode brž ko mogoče, zopet šel na pot poizvedovat po izgubljeni ženki. — Jošt je pravil in srehal iz vrča . . .

Jerica je jokala, silno jokala, ko je čula žalostno povest. Mahoma je planila pkoncu, dvgnila roke in vzkliknila:

»O Bog, moj Oče, hvala ti! . . . Se danes odidem domov . . . Domov! Domov! . . .«

Zopet je zajokala; a to je bil jok veselja, ki ga menda še ni jokala v svojem življenju.

»Domov! . . . Zopet lahko rečem: domov! . . . O kako blagodejna je ta besedica! . . . Glej, Jošt, in ti si mi prinesel to srečo! Bog ti plačaj tisočkrat! . . . Kdaj in kakor ti bodem jaz vsaj nekoliko poplačala, kar si mi storil v tehle trenutkih? . . .«

»Kaj to,« se je branil Jošt, mahal z roko in se veselo smejal, »kaj to! Bog je hotel, da sva se srečala. Boga hvali, ne mene! Veš da sem vesel, da sem te rešil takega življenja, kakor si ga imela do zdaj. Ti ubožica ti! . . . Glej, Jerica, danes ga bom pa malo več, ker sem vesel in zadovoljen, kakor ne bom najbrž nikdar več! . . .«

»O le pij, Jošt, le pij!«

In pil je Jošt in bil vesel. Nazadnje, ko se je vzdignil izza mize, je malo švedral in tudi oči so mu gledale nekoliko križem. Pa kaj zato: Lahko ga je malo bolj potegnil, kot po navadi, saj je bil zadovoljen, kakor ne bo nikoli več . . .

»Ja, ja, Jerica, viš, tako je! . . . Pa sem te izrezal, no . . . Le pojdi zdaj lepo domov,

pa Bernarda pozdravi! . . . On je možak . . . Pa povej, da bom tudi jaz kmalu prišel za teboj . . . Veš tudi zame je zdaj Tirolska zopet odprta . . .«

Krčmarjevi so sicer zadrževali Jerico, kolikor so mogli, a pregovoriti se ni dala. Pisala je še v Vrbje Tilki, kako je vse nenadoma prišlo, potem pa se je poslovila od dobrih krčmarjevih ljudi in obljubila, da se kmalu spet prikaže: Prišla bode plačevati . . .

Krčmar je zapregel urnega konjička in še pred solničnim zahodom je drdral voziček z Jerico po hrapavi cesti proti Mnihovu. Zadaž za vozičkom pa je drdral drug voz, poln zabojev in sodcev, voz Joštov. Dasi težak in okoren, vendar ni zaostajal. Zato je skrbel Jošt, ki je pokal, vriskal in pel:

»Kaj bi bil žalosten, saj sem dobil jo — torej le pijmo ga, kličimo »Živjo!« . . .

Drugo jutro so prišli v Mnihov in Jerica je preračunala, da bo v nedeljo večer že doma . . . (Konec prihodnjšč.)

Razgled po domovini.

Liberalni učitelji in »Domoljub«. Nobe-nega lista liberalni učitelji bolj ne sovražijo, nego »Domoljub«. In to le radi tega, ker jim »Domoljub« pove resnico v brki in ker graja njihovo liberalno početje. Hudo jih je ujezil članek »Učiteljstvo pred sodbo ljudstva«, ki ga je nedavno priobčil naš list. V tem članku ni nikakih osebnih napadov, pač pa se popisuje revnanje in protiljudsko delovanje liberalnega učiteljstva. Pregovor pravi: če psu na rep stopiš, zacvili, tako je tudi zacvilil »Učiteljski Tovariš«, ko je bral ta članek. Čutil se je prizadeta. Da se moramo pečati semintja z učiteljstvom, tega nismo mi krivi, temveč liberalni učitelji sami. Če hočejo imeti mir pred nami, naj ne delujejo proti ljudstvu, naj mu ne vsiljujejo gnilega liberalizma, strupenih časnikov, temuč dajejo naj mu lepe zgiode. Če pa meni liberalno učiteljstvo, da bo našemu listu kaj škodovalo, naj kliče »Učiteljski Tovariš«, naj se dela z vsa silo proti »Domoljubu«, se zelo moti. Saj so učitelji že več let najhujši nasprotniki našega lista. Na vse mogoče načine so ga že preganjali in ga še, a naš list se vkljub temu preganjanju vedno lepše razširja in množi. Vsa agitacija od te strani nam do sedaj in nam tudi v bodoče — o tem smo trdno prepričani — ne bo škodovala. Naš list je poskočil letos za 1500 novih naročnikov. Ljudstvo ve ceni svoj list, v katerega samo pridno dopisuje. Vsak teden dobiva uredništvo laskava priznanja, ki pričajo, da list ugaša naročnikom, in da ti odobravajo njegovo pisavo. Da bomo »Učiteljskega Tovariša« še malo pojezili, mu povemo, da ima »Domoljub« plačanih naročnikov osemnajst tisoč in pet sto (18.500).

Obrotniška obrambna zveza je priredila v nedeljo, dne 17. t. m., v Škofiji Loki jako dobro obiskan shod, katerega so se udeležili skoro vsi obrtniki. Poročali so gg. Kregar, Anžič, Pust i. dr. Mnogo škočjeloških obrtnikov je pristopilo Zvezi.

Ljubljanski socialni demokratje so imeli v nedeljo, dne 17. t. m., javen shod v »Mestnem domu«. Prišlo je na shod okoli 800 oseb. Za mesto Ljubljana kandidirajo brezverca Et-bina Kristana, ki je voditelj slovenskih social-nih demokratov, v ljubljanski okolici so proti

dr. Šusteršiču postavili namestnika stroje-vodje državne železnice Petriča. V okolici ni-majo najmanjšega upanja na zmago, šteti pa hočejo glasove. Uverjeni smo, da ne bo nikdo izmed kmetov se tako spozabil, da bi dal so-cialistu svoj glas.

Jeseniški liberalci so pri občinski seji 15. t. m. začeli obstruirati. Na Savi je kravpo po-treben vodovod. Delavci, ki nimajo zdrave pitne vode, so se veselili, da bodo že spomladi dobili vodovod. Denar je že zbran, ponudbe podjetnikov leže pri občinskem odboru, treba je le še, da občinski odbor delo odda enemu izmed ponudnikov. Toda liberalni odborniki jeseniški hočejo preprečiti oddajo, zato seje obstruirajo; Savčani naj se pokore, ker niso liberalno volili. Da pa zgodovina ne pozabi teh slavnih mož, ki so obstruirali, jih hočemo navesti. Ko župan otvori sejo, tedaj privleče Ivan Legat, po domače Rajmund, velike rene izpod haveloka in začne razbijati nanje; črev-ljar Artelj, ki ga je najel virilist Jakob Ferjan za svojega zastopnika, vzdigne izpod suknje visoko nad glavo velikansko ragljo in jo za-čne vrteti; pek Hauptmann, najet od virilista Janeza Ferjana, začne piskati, v rokah pa vihti velik kravji zvonec; Gregorjevec, zado-voljno se smehljaje, bije ob male rene, sra-mežljivo pod havelokom zvoni Pavel Klinar s Plavža, stari Kobentar maha skrivaj pod mizo z malim zvončkom, Rogar s Hrušice pa vrti malo ragljo. Gregorjevcu semtertja pomaga podžupan s Plavškega Rovta, Andrej Klinar, Schrey resno sedi in gleda in posluša, Fabinc se muza, župan se smehlja, z roko zamahne, čes, bodite tiho, pa se naprej smehlja. Odbor-niki, ki bi radi delali za občino, se posmehu-jejo liberalcem, čes, da pustni terek je že bil. Ne pomaga nič. Ropot traja še dalj časa, na-posled preneha liberalna komedija in seje je bil konec. Tako torej delajo liberalci za ljud-stvo.

Strupeni zob škodljivca zajca. Iz kamni-škega okraja nam piše posestnik: V naši ob-čini so zajci to zimo napravili v sadovnjakih mnogo škode. Oglodali in uničili so nad 200 lepih mladih drevesc, ki so bila deloma ovita in pobeljena. Uničen je sad večletnega truda, ki so ga imeli marljivi sadjarjci. Vprašamo

torej: Kdo nam povrne škodo in kam naj se obrnemo, da dobimo odškodnino? — Odgo-vor: Zakon z dne 19. maja 1889, veljaven za Kranjsko, je za kmeta skoraj najslabši, kar jih imamo. Skovall so ga ali sami lovci ali pa možje, ki ne poznajo zajčeve škodljivosti po vrtih in drevesnicah. Paragraf prvi tega za-kona sicer določa, da mora povrniti najemnik lova škodo, ki jo na lovu naredi sam, njegovi gostje in pomožno osebje, lovski psi in pa tudi divjačina. Povračilo škode more zahtevati zemljiški lastnik, najemnik ali užitnik. Sedaj pa si oglejte paragraf 4. istega zakona. Kar dovoli paragraf prvi, to razveljavi § 4., ki pravi: Posestnik ali zakupnik pa ima le tedaj pravico do povračila škode, kadar se ne do-kaže, da je škoda zato nastopila, ker je oško-dovanec opustil tiste na dotičnem kraju na-vadne priprave, s katerimi dober gospodar take stvari navadno zavaruje. To se pravi po domače: Če je gospodar proti divjačini zava-roval sadno drevje, kakor je običajno v istem kraju, potem šele ima pravico zahtevati po-vračilo škode. Zakaj niso lovci in njihovi vi-soki prijatelji kar naravnost zahtevali, da mo-rajo kmetje ali s kitajskim zidom zavarovati svoje drevesnice ali pa k vsakemu drevesu postaviti čuvaje s palicami, da bodo pozimi odganjali zajce in drugo zverjad. Deželni zbor je pred več leti vsaj nekoliko za sadjerejca izboljšal ta paragraf, toda sklep deželnega zbora je obležal v neki miznici deželne vlade. Vzrok je jasen. Sicer pa mora oškodovani sadjerejec najpozneje v štirinajstih dneh na-znaniti škodo, ko je zvedel zanjo, pri politič-nem okrajnem glavarstvu.

Smrt zajcu! Tako kličejo poljedelci vsem liberalcem, katerim je zajec več od kmeta. Dobili smo več dopisov, v katerih se kmečki posestniki pritožujejo zaradi ogromnih škod, ki jih dela zajec v sadovnjakih. Nedavno smo prejeli iz Št. Ruperta naslednje poročilo: Zajec je oglodal nad tisoč sadnih dreves na šol-skem vrtu, ki je gotovo najlepši na Kranj-skem. Lahko si mislimo žalost in nevoljo iz-vrstnega sadjerejca, ko vidi to ogromno ško-do, uničen sad svojega truda. Minulo nedeljo se je udeležilo predavanja kmetijske podruž-nice do 200 oseb, ki so burno zahtevali, da se

čimpreje izpremeni lovski zakon na korist kmetu, ne pa zajcu in lovcu. Izprememba lovskega zakona je v programu naše stranke, ki pa je v deželni zboru bila v manjšini s svojimi predlogi. Naše geslo je: Zajcu smrt, kjer ga dobiš!

Jubilej Južne železnice. Dne 1. junija t. l. preteče 50 let, kar so zgradili Južno železnico v Trstu, ko so premagali velikanske ovire pri zgradbi proge čez ljubljansko barje. Ob tej priliki vozi posebni slavnostni vlak Južne železnice v Trst in se udeležijo slavlja mesta in kraj, ki leže ob Južni železnici. Glavna slavnost bo v Trstu.

Volitev župana v Postojni. Za župana je izvoljen Gregor Pikel. Nasprotniki so se volitve vzdržali.

Tovarna za kemikalije v Mostah pri Ljubljani bode do jeseni dodelana. V delo bo sprejela 300 do 400 delavcev.

S črnuškega mostu je pretekli teden skočila v Savo neka dama, potem ko je na mostu popustila klobuk in rokavice. Ker ji je bila pa kopeli premrzla, je začela klicati na pomoč in so jo tudi rešili gotove smrti. Posušila se je potem v neki bližnji gostilni in si tudi ohladila prevroče možgane. O te ženske!

Vojaška smodnišnica. Nedavno je ljubljanski občinski zastop iznova sklenil prositi vojaške oblasti, naj se vojaška smodnišnica odstrani z ljubljanskega polja v varnejši kraj. Mestni občini se je pridružil tudi deželni odbor in sklenil odposlati enako prošnjo na poveljništvo tretjega vojnega kora v Gradcu. Deželni odbor naglašja v svojem dopisu, da je vojaška smodnišnica na ljubljanskem polju jako nevarna za Ljubljano in sosednji občini Ježica ter St. Vid. Ako se smodnišnica odstrani na drugi, varnejši kraj, moglo se bode mesto razvijati na ljubljanskem polju, koder bi se gradile nove hiše.

Konjerejski odsek kranjske kmetijske družbe se je te dni posvetoval o sredstvih, s katerimi bi se pospešila konjereja. V svrhu je odbor pri poljedelskem ministrstvu izposloval 3000 kron letne podpore. Prosil je podpore tudi deželni odbor in kranjsko hranilnico, za nakup mladih plemenskih kobil. Na predlog načelnika gospoda Povšeta je odsek sklenil, da se v Žireh nastavi državni žrebec; ako bi bilo potrebno, nastavi se ondi še drugi žrebec. S tem bode ustrezno željam žitovske okolice.

Ustreljeni divji prešič. Dne 17. t. m. ustrelil je gospod Josip Riedl, oskrbnik barona Lichtenberga graščine Habbach pri Megšu, divjega prešiča v gozdu Rašica nad Skaručno. Mrjasec je 87 in pol klgr. težak, glava je dolga 50 cm. No, to je nekaj posebnega. Tako srečnih lovcev je malo, ker ta divja žival je redko dobiti pri nas. Res, izredna lovska sreča!

Nemški katoliški listi se norčujejo iz notranjskih liberalcev, ki se skrivajo sedaj pred volitvami za neodvisne kmete, da bi prevrtili naše moze za glasove. Pod imenom »liberalcev« se n upajo med ljudi, zato trdijo, da so neodvisni. Načelnik teh »neodvisnih« je postojnski Arko. Ali je res ta mož »nodvisen«? Kaj šel! Arko ni kmet, on je nobel gospod, ki se kmetu samo pred volitvami prikupiti skuša. Kako ta mož kmeta ljubi, je pokazal v deželni zboru. Celih šest let ni našel besede za kmeta, ko se je pa zato šlo, da dobi kmet več zastopnikov za deželni zbor, je pa to na komando drugih liberalcev, od katerih je odvisen, preprečil s kravjim zvonom. Tak je načelnik »neodvisnih« notranjskih kmetov. Kdo bo še šel za temi ljudmi?!

Naročajte katoliško časopisje. Volivni boj se je pričel. Neobhodno potrebno je v tem času, da ima vsak volivec vsaj en katoliški

časopis, ki ga bo podučil o vsem potrebnem. Liberalci in socialni demokrati bodo trosili — kakor vedno — najgrše laži zoper nas. Kdo jim bo odgovarjal? Naše časopisje! Zato naročite takoj, ako ne zamorete »Slovenca« pa vsaj »Domoljuba«. Vsak teden bo »Domoljub« podajal natančne slike o volivnem boju po slovenskih krajih. Ne držimo rok križem v tem važnem času. Širimo naš list povsod in kadar ga preberemo, oddajmo ga tudi drugim. Zahtevamo »Slovenca« in »Domoljuba« po gostilnah in trgovinah. Kupujmo in zahajajmo le tja, kjer se bero naši časopisi.

Socialni demokrati hočejo tudi po slovenskih krajih na Kranjskem, Stajerskem, Koroškem in Primorskem pri prihodnjih volitvah za državni zbor poskusiti svojo srečo. Proglasili so že več kandidatov za posamezne kraje. Da je socialna demokracija popolnoma brezverska, od judov vojena stranka, smo že večkrat dokazali. Pravijo sicer voditelji socialistov, da se jim gre v prvi vrsti za koristi delavstva, a to so prazne besede, ker v resnici niso za delavstvo še ničesar storili. Vse njihovo delo obstoji v gonji zoper Cerkev in duhovnike, katere bi najraje pobili. V dokaz naj bode sledeči dogodek, ki se je dogodil 19. t. m. v Reichenbergu. Nemški listi poročajo: Danes (19.) je ustrelil v dekanjski cerkvi ob tri četrt na deset mlad mož z revolverjem na duhovnika, ko se je ta vračal od maše v zakristijo. Po strelu prihitel cerkovnik v cerkev, da vidi, kaj se je pripetilo. Komaj ga zločinec zagleda, zopet sproži revolver, a to pot se mu — hvala Bogu — ne sproži. Cerkovnik hiti skozi stranska vrata po stražnika. Napadalec pa vrže medtem orožje proti oltarju in odhiti iz cerkve. Tu ga primejo došli orožniki. Pri zaslišanju pove mladi mož, da se zove Franc Vostoczek, da ne veruje v Boga ne v nebesa in da mu je vseeno, kadar umrje. Prizna, da je imel namen usmrtiti kakoršnegakoli duhovnika, toda ni se mu nudila druga prilika kakor tu v cerkvi. Ker pa je tu zgrešil svoj cilj, je hotel usmrtiti cerkvenika, toda orožje se ni sprožilo. Prizna nadalje, da je socialni demokrat in prostozidar. — Tako poroča neki graški časopis. Sovraštvo do Cerkve in njenih služabnikov je prvi in glavni namen socialne demokracije. Zato bo gotovo vsak pameten človek dobro premislil, predno bo oddal svoj glas pri volitvah zastopnikom socialne demokracije.

Umrli je v Ljubljani najstarejši duhovnik škofije 92-letni č. kanonik in bivši profesor bogoslovja doktor Matija Leben. Truplo je blagoslovil 24. t. m. presvili g. knezoškof, pokopal ga je mil. g. generalni vikar Janez Flis.

g Z Gorenjskega. Učiteljski tovariš. Liberalno učiteljstvo je zopet našlo vero. Članek, ki ga je prinesla peta številka letošnjega »Domoljuba«, je kakor strela iz jasnega posvetil v liberalno temo, in ljudje prosijo sedaj Boga, naj v svoji pravičnosti kaznuje pisce tistih »Domoljubovih« vrstic. Kako gniljivo prosi liberalni »Tovariš«, naj tisti lopov, če je duhovnik, »ne prijemlje več hostije v svoje roke, ker so njegove roke umazane od ostudnosti in zlobe.« Le škoda, da niso svojega verskega prepričanja že preje pokazali! Zato je pa tudi dolžnost »Domoljubova«, da popravi liberalnemu učitelstvu storjeno krivico in da pove slovenskemu ljudstvu, da liberalno učiteljstvo še ni pozabilo na Boga. In ta namen ima sledeča resnična in mična povest.

Pisalo se je leta 1906 in bilo je dne 29. novembra zvečer in godilo se je pri nas na Kranjskem. V gostilni sedi pri mizi kopa liberalnih učiteljev pa nekaj njihovih častivcev, ki so nekoga vezovali. Seveda pri tej priliki ni manjkalo navdušenih govorov. Vzdigne se izpreobrnjeni liberalci in vstane in začne praviti kako težko gleda v šoli križ in konča svoj go-

vor z željo, naj učiteljstvo dela na to, da križ prej ko mogoče šolo zapusti. In za njim se dvigne častiljiv mož, in z vzneseno govorico pove, da ima tudi on v svojem zastaranem srcu prav take želje. Nazadnje pa stopi na noge mož, ki je bil včasih v cerkvi za organista in je za denar prepeval (plačana duša!) in ves ginjen pove zbranim liberalnim muham, da bi bilo njegovo največje veselje, če bi dejali križ iz šole, farje pa v »tarčo«. Pa naj kdo reče, da so naši učitelji pozabili na Boga in da niso »bogaboječi« ljudje! V gostilni pričujoč fantje so pa dejali: »Učitelji se bodo balj še pesti, predno bodo vrgli Boga iz šole. Pri sv. Mihaelu bodo pa imeli otroci »vakance«, če L. F. še enkrat to poskusi.

Narodni kolek. Pritiskajmo »Narodni kolek« na pisma in druge odposiljateljce, da pomoremo »Družbi sv. Cirila in Metoda«, ki brani našo obmejno mladino da ne pride v roke nemškim nenasitnežem. Ravnotako kupimo edinole vžgalice te družbe.

Umrli je dne 25. t. m. v »Leonišču« v Ljubljani č. g. Janez Jeglič rojen dne 7. maja v Podbrezju, v mašnika posvečen leta 1905. Nekaj časa je bil nameščen v domači župniji, a bolezen ga je prisilila, da je zapustil službo in stopil v pokoj, katerega pa ni dolgo užival. V m. p.!

Obvestilo. Knjižica »Na ples« je izšla v prvem natisu v lanskim jeseni. V par mesecih se je popolnoma razprodala. Slediti je moral drugi natis v večjem številu izvodov. Pred božičnimi prazniki se je bil ta začel razpošiljati, toda že kmalu po Novem letu je docela pošel. Na stotine naročb je že prišlo za tretji natis. Ker se naročbe dan za dnevom množe, se bode knjižica na novo pregledala in tiskala na lepšem papirju.

Da se knjižica razširi tudi med najrevnejše sloje, bode veljala le 30 vin. (s poštnino in s čekom 38 vin.)

Knjižica je pisana za prijatelje in nasprotnike plesa, za stare in mlade, za izobražene in priproste, za obojni spol.

Slovensko časopisje je oba natisa pohvalno ocenilo. Neki veljak nam piše o knjižici: »ne poznam bolj moderne knjižice, kot je »Na ples.«

Da sta pa brez posebnega ponujanja tako hitro pošla obadva natisa, je najlepši dokaz, da je potreben tretji natis še z večjim številom izvodov.

Naročbe naj se čimpreje pošiljajo: Upravištvu »Družinskega Prijatelja« v Trstu S. Francesco f5. l. Priporoča se naročanje po več izvodov.

Trst, 12. svečana 1907.

Raznoterosti z Dobrove. — Izobraževalno društvo na Dobrovi imelo je leta 1906 koncem leta 83 članov; med letom je društvo priredilo predstavo in s čistim dobičkom iste si omislilo tamburaška godbila. Dohodkov je imelo v minolem letu 145 kron 32 vin. Zadnji čas so bila sledeča predavanja: 1. Kako delujemo za lastno izobrazbo. 2. O vzrokih in posledicah francoske revolucije. 3. Napoleon, njegova slava in padec. — 4. O rokovanjcih. 5. Kako sodijo o žganju in alkoholnih pijačah zdravniki, kako vplivajo iste na posameznika, kako na družbo? 6. O jetiki. — Obilna udeležba pri zadnjih predavanjih prida, da so udje res vedoželjni in, da si v resnici žele ublažiti srce in pomnožiti svoje znanje. Časopisov dohaja letos: 3 »Slovenci« dnevnik s sobotno izdajo, 92 »Domoljubov«, 29 »Bogoljubov«, 23 »Narodnih gospodarjev«, 20 »Kmetovalcev« in 5 »številk »Naš dom«. — To je pač znamenje, da pri nas radi beremo. — Čebelica je imela v minolem letu 1403 kron 10 vin. prejemkov in 111 kron 20 vin. izdatkov; prometa torej 1514 K 30 vin.

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Iz kamniške okolice se nam piše: Pozor! Iz kamnika so hoteli neprjatelji naši zagnati v mekinje in zagnati se kam drugim kukačje jajce — liberaino bratno društvo, da bi potom njega z novodobnimi strupenimi knjigami in casopisi otrovali okoliske prebivalce. Ustanavljali so že odbor z neustrašenim naceinikom, iskali loka itd.; zakaj pač so hoteli imeti neustrašenega predsednika, če bi baa stvar sama na sebi postena in blaga? A razbilo se je prizadevanje nasprotnikov ob trani organizaciji izobraževalnega društva mekinjskega. Agitatorji so zastoj brusili pete. Vidi se pa, kako nasprotniki stegujejo svoje tipalnice in iščejo skrivaj si pridobiti tla med ljudstvom, če ni ta poskus za seme »mudin«? Zato pozor! Vsi prijatelji ljudstva, varujte narod krivih prerokov; predvsem pa snujte povsod izobraževalna ali bratna društva. Prehitimo sovraznika, da nam ne zaseje ljulike. Pozor!

g Slovensko katoliško izobraževalno društvo na Rovah je imelo preteklo nedeljo, dne 17. t. m., svoj prvi redni občni zbor, katerega so se udeležili skoro vsi društveniki in društvenice. Občni zbor odpravi predsednik čast. g. župnik Janko Siska in se v prvi vrsti spominja društvenega patrona sv. Jožefa in društvenih dobrotnikov preč. g. kanonika Josipa Siska, kumice g. A. Osolinove, posestnika g. Dimca, č. g. Pengova, g. J. Lončarja in še več drugih. Nato prečita kroniko prvega poslovnega leta, iz katere je razvidno, da si je društvo že prvo leto napravilo lčno zastavo, katero je dne 9. septembra 1906 slovesno blagoslovil preč. g. kanonik Siska; isti dan je nastopilo tudi prvič društvo v igrokazu »Sanje«. Kmalu potem se je uprizorila druga igra »Vaški skupen«. Društvo je imelo v letu 1906 štiri poučna predavanja. Dne 15. decembra 1906 se je osnoval tamouraski zbor, ki šteje 18 tamburašev in tamburasic. Društvo ima 80 članov in je med temi 21 ustanovnih. Končno prebere navzocim pesmico, katero je pred kratkim zapisal v društveno knjigo neki društveni prijatelj. Pesmica slove:

Da bi bili
vedno čili,
vedno čvrsti
vrsta k vrsti,
verni sinu
vsi edini,
vedno zdravi
majki Slavil
Bog te živi
jasna Rova,
naj rosi ti
blagoslova
noč in dan.

g Homške novice. Naša župna cerkev je dobila nov križev pot, lepo izrezljan ter v prav lične okvire dejan, kar je oskrbel podobar in pozlatar g. Karol Hrovat v Stobu pri Domžalah. Slovesno ga je blagoslovil č. P. Kerubim iz Kamnika prvo nedeljo meseca svečana popoldne. Zbralo se je mnogo ljudstva iz domače in sosednjih župnij. Prejšnji križev pot pride v podružno cerkev v Šmarci ob Beli nedelji. Župna cerkev je prišla tudi v posest velike njive, ki naj bi bila v užitek orglavcu, če jo bode hotel obdelovati. Ljudje zelo pomagajo, če vidijo hvaležnost.

g Voliven shod je imel drugo postno nedeljo popoldne vlč. g. dr. Krek v izpraševanjski sobi na Homcu ob veliki udeležbi volivcev.

g V Šmarci se je ustanovilo izobraževalno društvo z nagovorom g. Jožefa Gostinčar-

ja in s petjem mešanega zbora. V drugih treh vaseh pa se je pomnožilo število »Domoljuba«. Ondotna mlekarja gospodari prav dobro, kmalu bo brez dolga. Srednji zvon pri cerkvi sv. Mavricija je ubit. Ker so jeseni padli večji del vsi zajci, dobili smo novo, silno lačno zalogo s Štajerskega; tudi fazani so zaseljeni v naši okolici.

g Kamniška Bistrica trga po stari navadi.

Iz kranjskega okraja.

g Občni zbor »Katoliškega slovenskega političnega društva za kranjski okraj« se je vršil predzadnji ponedeljek. Bil je jako dobro obiskan. Saj so pa tudi prišli od vseh strani zavedni možje, pristaši Slovenske Ljudske Stranke. Občni zbor odpravi predsednik J. Zabret, župan predoseljski. Iz tajnikovega poročila posneti, je bilo po zadnjem občnem zboru več važnih sej, pri katerih se je posebno obravnavalo, kako naj bi se osnovala za kranjski okraj prepotrebna zavarovalnica za živino. Vršil se je tudi posebni shod samih zapnikov. Društvo je priredilo več velikih shodov: 2 v Smartnu pri Kranju, potem shod na Visokem, v Goričah, v Križih pri Trziču in Smledniku. Iz teh podatkov sledi, da je odbor res deloval in da se je zavedal svoje dolžnosti. Tudi blagajnik je izkazal letni preostanek nekaj nad 150 K. Nato govori dr. Krek, ki po jasni stališče stranke glede na prihodnje državnozbornske volitve v eno uro trajajočem govoru.

g Kot kandidata za prihodnje državnozbornske volitve priporoča predsednik Zabret deželnega poslanca Demšarja, ki živahno pozdravljen nastopi in v svojem govoru naglašja, da hoče v prihodnje delovati predvsem za koristi kmečkega stanu. Glavni program naš je in mora biti, da se kmet obdrži na lastni zemlji. Soglasno se je sprejela nato kandidatura Demšarjeva za sodna okraja Kranj-Škofja Loka. — Politično društvo za kranjski okraj se na predlog predsednika razdruži, ker bolj kaže, da se ustanovi novo društvo »Kmečka zveza«, katere pravila se prebera in voli odbor.

g »Kmečke zveze« odbor sestoji iz sledečih članov: Ivan Zabret, župan v Predosljah, predsednik; odborniki pa so: Jožef Kristanc iz Srednje vasi, Rajko Marenčič iz Kranja, Ivan Traven iz Smartna pri Kranju, Evgen Jarc iz Kranja, Jože Bidovec iz Zaloga pri Goričah, Andrej Sink iz Spod. Besnice, Andrej Dolinar iz Smlednika, Frančišek Kepic iz Zg. Bernika.

g Glede »Kmečke zveze« za kranjski okraj daje pojasnila Ivan Traven, kaplan v Smartnu pri Kranju.

g Glasilo »Kmečke zveze« je »Domoljub«, ki bo redno objavljaj vse važnejše stvari, ki zadevajo »Kmečko zvezo«.

g Škofja Loka. Pri nas smo pustno štiridesetno pobožnost, kakor vsako leto, tudi letos prav lepo praznovali. Bila sta pri nas dva očeta jezuita iz Ljubljane. Ljudje so prav pridno svete zakramente prejemali. — Ali ste že naročeni na »Domoljuba«? — Kdor še ni naročen na prepotrebni list »Domoljub«, naj to hitro stori, ker »Domoljub« je eden najboljših podučljivih, kmečkih listov. Berimo in širimo ga zato povsod! — Kmečki mladenič.

g Iz Predoselj. Po naši fari razsaja bolezen legar. Umrl radi nje ni še nobeden v tej fari. Ker je ta bolezen nalezljiva, se je najbrže zanesla iz preddvorske občine po potoku Belca. Zaraditega je c. kr. okrajno glavarstvo ukazalo, da se ne sme v Belci prati perilo od bolnikov, ki so bolni na legarju in da se ta voda sploh ne sme piti. Ljudi prosimo, da se držijo teh navodil, da se nevarna bolezen čim-

preje zatire. Pri tej priliki bi izprožili vprašanje, če bi morda ne bilo umestno, ko bi se Predosljani in Sušani, ki morajo piti Belco, potegnili za vodovod. Na noge, dokler je čas. Saj ne bo toliko stroškov, če se cevi iz Orehovlj potegnajo še malo dalj. — Umrl je občeznani posestnik Likozar, oče č. g. P. Umnika iz družbe Jezusove. Lep pogreb je pričeval, da je povsodi užival visoko spoštovanje. Bil je cerkveni ključar skozi 50 let ter je veliko pripomogel, da imamo v Predosljah tako lepo cerkev. Bil je tudi skozi dolgo vrsto let župan. Kot dober in skrben gospodar ni zapustil le dobro urejenega posestva svojemu nasledniku, ampak je tudi vso ostalo družino dobro preskrbel. Svetila mu večna luč! — Občinski odbor se enkrat prav lepo prosimo, da upelje žganjarsko naklado. S tem se na eni strani kolikortoliko zabrani žganjepitje, na drugi strani pa dobi občina precej dohodkov. Tudi v Naklem so jo sedaj upeljali in se torej ni bati, da bodo domači gostilničarji na škodi, ker ne bo hodil nikdo kupovat v sosedne fаре, kjer je žganje sedaj dražje. Torej to je naša nujna prošnja na občinski odbor. — Izobraževalno društvo se menda takoj ustanovi, ko dobimo potrebnih prostorov. — Iz Predoselj se nam pošilja popravek, da vrt pred mežnarjo ni občinski, kakor je pomotoma nekdo pisal v »Domoljuba«.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g Bolezen in smrt tudi pri nas letos močno gospodarita. Pretekli teden je v Št. Vidu umrl mizarski mojster Miha Poličar, ki je bil zelo spreten mizar. V Dravljah pa je umrl zidarski mojster Gašper Albrecht, zvest naročnik »Domoljuba« in somišljenik S. L. S. V Zgornji Šiški je smrt ugrabila uglednega moža in skrbnega gospodarja Antona Bugar, p. d. Černeta. N. v. m. p.!

g Mladenič telovadnega odseka smo na sestanku dne 10. t. m. izvolili za svojega častnega predsednika gospoda Antona Belec, ki je nam zelo naklonjen in nam je tudi svojo prostorno dvorano prepuštil brezplačno v uporabo. Sedaj nas je 40 telovadcev, ki se prav dobro počutimo vkljub temu, da se včasih sliši kak psovka od »neodvisnih«.

g Blaž Potočnikova čitalnica je imela v nedeljo, 17. t. m. svoj redni občni zbor. Iz poročila na tem zborovanju posnamemo, da ima čitalnica zdaj 106 rednih članov. V preteklem letu je ustanovila »Čebelico« in »telovadni odsek« za mladeniče. Obe ti ustanovi se veselo razvijata. Javnih predavanj je priredila v preteklem letu 12. Le tako naprej do izobrazbe in omike!

g Nov veliki altar bodo napravili v podružni cerkvi na Glinici. Altar bo iz lepega kamna, izdelali ga bodo domači mojstri. Lansko leto so Glinčani prenovili stranske oltarje in križev pot, letos bodo zopet nov kras dali svoji cerkvi. — Stari veliki altar je še dobro ohranjen, za kako podružnico prav primeren in je naprodaj za primerno ceno.

Novice iz blejskega kota.

g Blejski župan Ivan Pretnar popisuje v »Gorenjcu« in »Narodu« zadnjo občinsko sejo. Ne vemo, ali jo popisuje po zapisniku ali kako, govore namreč, da se ni prav vse tako godilo, kakor popisuje. In mi bi tej govorici skoro rajše verjeli kakor g. Pretnarju. Med drugim trdi g. župan, da je ves odbor enoglasno odločil učiteljici Wurner in učitelju Jensko 100 K priboljška, ker sta po krivici kot neporočena prikrajšana za 25% na dohodkih in ker »radi ju imamo, pomagajmo jima«. — Resnica pa je, da svetovalec Dolar in Kežar in odbornika Zalokar in Zerovec niso glasovali za podporo.

Svetovalec Dolar je sedel in zaklical: »Kaj boste šteli glasove, ko vidite, da je sprejeto«. Vidite torej, da niso bili vsi odborniki enoglasno zadovoljni s podporo učiteljima in tudi občani, ki so vas volili, katerih koristi bi imeli zastopati, niso zadovoljni. Le vprašajte jih! In prav imajo, ker naša občina nima ravno preveč denarja in te dve učiteljski moči tudi nista v nikakih stiskah, ampak se na Bledu prav dobro počutita. In to vse vi dobro veste. Le zato ste jih obdarili, ker jih imate radi in ker sta v velikem nasprotju z vašim velikim nasprotnikom nadučiteljem Rusom. Toda, če jih imate radi, plačajte jih sami iz svojega žepa ne pa na občinske stroške. Kličemo vam: S takim ravnanjem si boste izpodkopali zaupanje ne samo pri »klerikalnih odbornikih«, ki ste jih sicer pred štirimi leti sami izvolili, ampak tudi pred drugimi občani, klerikalnimi in liberalnimi. Zapomniti si hočemo to za — volitve!

g Iz Broda pri Bohinjski Bistrici. Čez tri tedne se nam je zopet prikazalo ljubo solnce. Zaradi suhega in meglenega mraza se je dokaj ljudi prehladilo, posebno otroci so vsi hripavi. — 17. t. m. nam je vzela blede smrt marljivega domoljuba in čebelarja Jerneja Malej. Ranjki si je prišedel skozi leta s svojim marljivim čebelarstvom 10.000 kron. Da bi bil v lep zgled bohinjskim čebelarjem, da bi se z večjo marljivostjo poprijeli čebelarstva. Z železnico smo dobili nekoliko pomoči, da se čebele z malim trudom pripeljejo na ajdovo pašo proti Ljubljani ali na Primorsko.

Dolenjske novice.

Iz Zagorja.

d Cobal je sklical shod, kjer bi bil imel predstaviti kandidata Ivana Cankarja. V Habatovem salonu se je zbralo do 80 mož in mladeničev. Ker pa kandidata ni bilo, jim je Miha govoril o bogastvu cerkve. Tukaj je mož doma: poslušavci slišijo o milijonih, da Miha le usta odpre.

d »Cankar bo naš kandidat«; sicer v politiki ni še delal, pa zna lepo pisati, tako je priporočil Cobal prihodnjega poslanca. Mi pa pristavimo: »Cankar piše in bo še pisal, poslanec pa na Kranjskem ne bo nihče, katerega Miha priporoča.«

d A? »Zakaj pa je hotel Cobal snesti mežnarju pri občinski seji plačo?« — B. »Menda bi ga rad stran spravil, da postane sam mežnar. Dišijo mu milijoni.«

d Socialni demokrat niso zoper vero. Da je res tako, so pokazali na zadnjem shodu, ko so ljudem ponujali tisto umazano knjigo »Pod spovednim pečatom«, kjer se blati spoved.

d Pintarju so približali 50 K, ker je nakopal občini z novimi volitvami toliko stroškov. So pa gospodarni, taki odborniki! Kota mu pa niso mogli dati, ker je še premlad.

d V trboveljskem rudniku je ubilo Martina Remiha iz Visgorja. Bil je še mlad in priden. Pred pol letom se je oženil.

Iz Št. Ruperta.

d Od Sv. Trojice v Tržišču. Za dekleta se namerava v naši župniji ustanoviti Marijina družba. Ako se jih bo dovolj oglasilo, jih bodo prevzvišeni gospod knezoškof 27. maja t. l. ob priliki kanonične vizitacije in svete birme sprejeli. Prav tako! Bomo videli, so li kaj korajžne. Kaj pa mladeniči? Ali bi ne bilo, ako bi se za fante in može ustanovilo »Katoliško

slovensko izobraževalno društvo«. Sadovi III. katoliškega shoda se povsod kažejo, zakaj bi se pri nas ne. Če so taka društva drugod potrebna, so tembolj tudi pri nas. Mladeniči in moške! Le pokorajžite se, da v dobrem ne bomo pri nas zadnji, in se združite v izobraževalno društvo.

d V krvi na tleh ležečega so našli mrtvega Jožefa Dolenška iz Ravnika št. 18. Najbrže je mož padel tako nesrečno. Naj v miru počiva!

d Hranilnica in posojilnica v Št. Rupertu ima za leto 1906 189.738 K 16 h prometa. Čistega dobička je 246 K 95 h. Pogorelcem in drugim potrebnim se je dalo 605 K. Občni zbor bo prihodnjo nedeljo. Več prihodnjic!

d Kmetje, pozor! Za smejat' se je, ko bemo, da hoče postati davčni adjunkt iz Krškega, neki Stare, državni poslanec za kmečki okraj krški. To je še hujše, nego bi lisjak rekel, da je postal prijatelj in branitelj kokoši. Mogoče je Stare prespal pustne šeme in jih sedaj v postu ugania. Stare mora biti velik prijatelj gostiln, ker napoveduje svoje shode v čisto samih gostilnah. Dobro naj le brusi pete in jezik, a kmet dandanes takemu človeku iz davkarije še manj verjame, nego beraču.

Iz litijskega okraja.

d Litija. Dne 18. t. m. so se splašili konji posestniku Andreju Zupančiču, ko je vozil vino s kolodvora. Zupančič je prišel pod kolesa in je nevarno ranjen na desnem delu života in na desni roki. — Zasledujejo nekega Hrvata, ki je izvalil več osebam v Litiji denar in odpotoval proti Ljubljani.

d Kresnice. Posebno milost božjo so imeli onile dan naš gospod župnik. Doma sta bila dva pogreba z mašo; kar pride poročilo, da se mudi za obhajilo eno in pol ure daleč. Seveda sta morala pogreba čakati. Zbolela je 30letna žena, kateri ni bilo poznati, da bo tako hitro umrla. Komaj jo gospod previdijo, že je umrla. Pogreba sta bila pa šele ob 11. uri.

d Vsegamogočni nadučitelj M. Debelak. Kaj je vse gospod Debelak, tega se ne da ob krakem povedati; pride pa vse polagoma na vrsto. Danes obćudujemo eno lastnost, ki se ji pravi vsegamogočnost. Neka deklica, Jurič po imenu, je morala letos že tretje leto v ponavljajno šolo hoditi, dasi je bila izvrstna učenka. In zakaj hodi, pravi, da so gospod nadučitelj rekli očetu: »Če bi bili vi z nami volili, bi ne bilo treba, hoditi, ker pa ste klerikalno, pa mora še hoditi.« Lej ga lej! Če je to res, naj se preišče! In če je, potem pa le vzemite, gospod Debelak, pankelček pod pazduho! — Pa tudi po krivici kaže svojo vsemogočno oblast. Poslal je za imenovano deklico poziv, naj pride v šolo, in sicer se je mesto predsednika krajnega šolskega sveta kar lepo — sam podpisal. Vidite, novo službo: predsednik krajnega šolskega sveta.

d Kako vzgaja »Prosveta«? V Šmartnem je društvo »Prosveta«. Zraven je gotovo tudi nadučitelj, če drugzega ne, vsaj predsednik. Kako vzgaja to društvo, kaže ta-le slučaj. V obrtno šolo hodi neki učenec, Voselj po imenu. Ta v šoli najraje čez »Domoljuba« zabavlja, pa pridruža se. Ko je v petek gospod katehet opomnil, kako naj se obnašajo v cerkvi, je zaklical tisti poba na glas: »O prmej kršen duš, ta bo pa huda!« Vedeli smo, da se v tej šoli na glas duša in kolne, vemo tudi, da je g. Šega s tem bil zadovoljen, mislili smo pa, da bo »Prosveta« ljudi olikala, pa smo se zmotili. O tem slučaju in o podobnih se bo še v tem listu in drugod razpravljalo.

d Kmečka posojilnica ima za preteklo leto nekaj čez štiri krone dobička, ki se bo ta-

ko-le razdeli. Dve kroni ostaneti rezervni zaklad. Ostalo se razdeli v tri prav enake dele: tretjino dobi gospod tajnik za mujo, tretjino nameni in tretjino šmartinska cerkev — za orglje.

d V »Narod« so onile dan šmartinski fantje pisali, da ne bodo dali nič za orglje, ampak raje plesali, uživali in na harmoniko špilali. Mi vemo, da večina fantov res ni preveč vneta za orglje, dasi so že nekateri fantje precej dali, ne verjamemo pa nikdar, da bi bil tako surovo pisal kak fant. Vsi pravijo, da je kaj tacega zmožna edinole »ta črna«, ki kroka kot fant in hoče biti sedaj res fant, ker zanjo ni maral še noben fant in že vlačí skoro pol stoletja — plohi.

d Janče. Naša »Čebelica« prav pridno zbira vkljub hudi in ostri zimi; nabranih je že nad 1200 kron; lepa svotica za revno župnijo. Taka »Čebelica« je kaj pripravna za shranitev denarja, kolikokrat ima kmet kako kronico odveč, ne ve kam z njo, spravlja jo v rute in skrinjo, pa se mu še dostikrat izgubi, kupi nepotrebne stvari in izgine. V »Čebelico« se nese lahko vsaka kronica, vadijo se ljudje varčnosti, nekaj obresti nese, ukradenko ne more biti nikdar, ne izgubljen. Da bi tudi sosede Štangarji in Prežganjci hoteli to koristno napravo posnemati!

d Štanga. Kakor napovedano, bo pri nas sveta birma letos malo pozno: šele v jeseni; otrok je veliko. Ravno prav, da pridejo škof birmovat.

d Prežganje. Po smrti prejšnjega izvrstnega cerkvenega ključarja Antona Gale so gospod župnik v sporazumu s farmani postavili cerkvenim ključarjem njegovega sina Francega Gale, posestnika v Volavljah št. 5, od katerega se sme upati, da bo kot ključar na mestu, kakor njegov oče, ker je pošten, zanesljiv krščanski mož. — Zima je letos silno huda; še stari ljudje ne pomnijo, da bi toliko časa držala. Mraza je bilo 23. januarja — 18 stopinj R.; marsikje je že zmanjkalo drv in stelje.

d Volavlje. Pred kratkim so hodili okoli kmetov, ki imajo žganjarske kotle, večinoma le za domače sadje, financarji iz Litije in oblastno zapovedali, da je prišlo od višje gosposke, da morajo kape le eno cev imeti; marsikateri kmet je majal z glavo in si mislil, zdaj imam zopet nov strošek, rajši vržem kotel in kapo proč, kakor da bi moral popravljati. — Pred kratkim pa smo brali v »Domoljubu«, da so se naši poslanci, posebno gospod dr. Žitnik, veliko trudili in izposlovali, da bo zana-prej ravno tako, kakor je bilo, kar je edino prav in pametno. Hvala poslancem za trud, kar kaže, da imajo res srce za kmeta; to si bomo zapomnili in jih pri prihodnji volitvi zopet volili.

d Trebeljevo. Dne 17. februarja je dal učitelj Debelak iz Šmartna pred cerkvijo na Prežganjem klicati po občinskem slugi, da naj kmetje nosijo denar v novo »liberalno« posojilnico v Šmartno; če ga kaj potrebujejo, ga lahko na posodo vzamejo, kolikor hočejo; če ima kdo še tako majhno posestvo, ga lahko dobi. Če bomo vsi hribovci v občini Trebeljevo imeli kaj več denarja, ga ne bomo nesli šmartinskim liberalcem, tako pametni smo že; nesli ga bomo rajši v Ljubljano v »Ljudsko posojilnico«, ali bomo pa napravili sami svojo hranilnico in posojilnico. Če bomo pa katerikoli krat kaj denarja potrebovali, ga ne bomo šli iskati k šmartinskim liberalcem, ker vemo, kako znajo ti kmeta odirati, rajši ga bomo iskali pri naših možeh ali naši posojilnici v Šmartnem, ki je sedaj v lastni hiši in ima jako veliko prometa ter je popolnoma zanesljiva.

Iz Šmarja pod Ljubljano.

d Čudna agitacija. V soboto, 16. t. m. je šel skozi dolensko stran vlak, kakršnega še nismo videli. Po celi progi so leteli iz njega rdeči in zeleni listki, katere je metal neki socialni demokrat iz stroja, da bi železniške delavce privabil k socialno-demokratskemu shodu v Ljubljano. — Učimo se od njih, kako se moramo tudi mi zganiti za našo stranko pri volitvah!

d Soseba bo dobilo naše izobraževalno društvo in sicer v St. Juriju. Ko bo ta sosed zagledal luč sveta, ga bomo šli gledat in potrditi. Senčursko društvo bo zopet nova, čvrsta kompanija v naši krščanski vojski.

gNaša Šmarna gora je podružnica svete Magdalene na Gori. Sicer se ne more ponahšati s posebno visokostjo — visoka je samo 499 metrov — vendar pa je razgled morda enak, starodavnost pa gotovo zanimivejša, nego gorenske Šmarne gore. Ako stopiš pri nas pred cerkvijo sv. Magdalene, vidiš Triglav, Stol, Grintovec, Snežnik, Gorjance in vmes nešteto drugih hribov. Danes je ta gora bolj zapuščenca; po njenih gozdih stičejo prihuljene lisice, skačejo plašni zajci in grčijo divji golobi, na goličavi pa prebiva mladi cerkovnik, njegova družina in sveta Magdalena, ki oživljajo to goro, nekaj tako imenitno in vsjo živo ljudi. Pred kakimi 2000 do 3000 leti je bila Magdalenska gora na eni strani pokrita s stanovanjskimi in delavnicami, na drugi pa z mnogimi grobovi. Kakor nam sprčuje obilna izkopana opeka in žlindra, bile so v smeri proti Hrastju opekarne, kovačnice in topilnice železa. Tam kjer stoji sedaj cerkev in cerkovnikova hiša, pa so stala stanovanjska tečajna ljudje. Ob potu, ki pelje iz Šmarja v Lipoglav, so tedaj pokopavali mrličje. Ti grobovi nam še najbolj jasno povedo, da se je ljudem v onih časih še boljše godilo, nego sedanjim Šmarčanom. Neverjetno je skoraj, kaj so že izkopali iz teh grobov. Takrat so mrličje ali po nevernih šegah sežigali ali po cele pokopavali. Pepel od sežganih mrličev so devali v lončene posode in zakopali v zemljo. Nesežgane mrličje pa so polagali v dva metra globoke jame. Ker so vsakemu mrliču dali en ali več primernih spominkov v grob, se lahko razločijo grobovi moških, žensk in otrok. — Moškim so devali v grob zlasti bojne sekire, sulice, nože iz železa in drugo orožje. Tudi na tej Magdalenski gori so našli v grobovih moških različno orožje, nekaj bronastih čelad, konjske brzde, jezdno opravo — celo jezdeca z osedlanim konjem skupaj v enem grobu. Pa tudi ženski grobovi niso brez znamenitosti. Našli so pri njih bronaste zaplestnice, steklene in jantarjeve koralde, zalasnice in predilna vretenca. Ena izmed tu izkopanih žensk je imela okoli vratu 80 debelih jantarjevih krogel, pozlačene uhanne in po obleki našitih okrog 5000 koralid. Vidi se torej, da je bila znana šmarska »ofert« že takrat na visoki stopinji. — Tudi po ustnem izročilu se je še ohranil spomin na nekdanje življenje vrh Magdalenske gore. Stari ljudje pravijo, da je bilo na Gori nekaj »mesto« in da je vladal gori v starih časih grajščak Paradažar, po katerem se sedaj imenuje vasica pod Goro z imenom Paradišče. — Sedanja cerkva je nastala iz majhne kapelice, ki se je polagoma izpopolnila v cerkev. V njej se hrani poleg novejših nekaj kosov stare mašne obleke. Hrani se tudi še star cerkveni obrednik, ki ima na notranji strani prilepljen nek dopis iz leta 1759 od ljubljanske sodne oblasti na grofa Turjaškega, naj plača 3000 gld. — Blizo stropa nad korom je zapisana letnica 1669, ker je bil v tem letu dozidan zadnji del cerkvice. — Tudi zvonova

nista karsibodi. Večji je bil prelit leta 1869 in nosi napis:

»Čuj dolina in višava,
Ko glasi se božja slava!«

Manjši zvon pa se pohvali z besedami:

»Bodi dan al' bodi noč,
Oznajnujem božjo moč!«

Magdalenska gora s cerkvico se vidi iz šmarskega kolodvora takoj proti severovzhodu.

d Prava kraška burja se je vzdignila pri nas v sredo zvečer. Nanesla je pod streho mnogo snega, pobila nekaj oken, preobrnila tri kozolce in prevrgla srednji križ na naši Kalvariji pri sv. Križu.

Belokranjske novice.

d O občinskih volitvah v Semiču ste si želeli v predzadnjem »Domoljubu« obširnejšega poročila. G. urednik, čakali smo, da bi se stvar izmotala do konca, potem smo vam hoteli natančno poročati. No, ker pa nestrpnost čakate, hočemo ustreči Vaši želji. Ob zadnjih volitvah, 22. nov., je bilo izvoljenih 18 moških, odločnih pristašev Slovenske Ljudske Stranke. »Huda borba«, ki jo omenja dopisnik v predzadnjem »Domoljubu«, ni bila kaka načelna borba, kakor se bije ob takih prilikah po mnogih krajih, ampak samo krajevna borba. Od Semiča severno ležeče vasi — kakor pravijo »občina Streklejceve« — se poganjajo za svoje kandidate, Semič sam in bližnje vasi pa za zopet za svoje. Zato je bila ob zadnjih volitvah udeležba velikanska. Volitev je trajala od 8. ure zjutraj do 11. ure po noči. Večina kandidatov je prišla v odbor iz Semiča in okolice. Zato so oni iz »občine Streklejceve« vložili rekurz proti veljavnosti volitve, češ, da so nekateri izvoljeni kandidati podkupovali volivce s pijačo ter da so volili nekateri s krivičnimi pooblastili. O tem se zdaj vrši obravnava v Novem mestu. Ko bo vse na čistem, vam sporočimo. — Predpust je v Semiču potekel jako »letno«. Skoraj vsaka »luknja« je imela svoj bal. Vem, da so dotični gostilničarji s tem silno obogatili! Tudi naši ognjegasci, ki sicer malokdaj gase ogenj — pravzaprav hvala Bogu, da ga ni treba; a kadar je bilo treba, so kazali ne preveč veliko junaštvo; pa eno predpustnih nedelj so čutili silno potrebo, gasiti svojo žejo. S svojim stotnikom na čelu so se v uniformi udeležili bala in »gašenja žje« na Črešnjecju. Živeli »hrabri« gasilci, pa ne samo ob kozarcih vina, ampak veliko bolj ob ognju, ko je treba pomagati trpečemu bližnjemu! — »Semiški fantje« so priredili na pustno nedeljo, 10. februarja, pod vodstvom g. nadučitelja Bartelja v gostilni »Pri Matičku« veselico s petjem in šaloigro »Dr. Vseznal in Štipko Tiček«. Vse se je dobro obneslo na veliko zadovoljnost občanstva. — Samo prostora nam manjka, pa bi imeli izobraževalno društvo. — Silno hudo zimo smo imeli letos. Volkovi so prišli iz kočevskih gozdov v bližino Rožnega dola in sosednjih vasi. Ljudje so videli njihovo sled in slišali ponoči njihovo tuljenje. Otroci se vsled tega niso upali v šolo. — Zima je odnehala in nastopilo je južno vreme. V noči od 20. do 21. februarja je bil dež in je strašno divjal vihar. Raz farne cerkve v Semiču je pometal na tla strešne opeke v obsegu okoli 6 m². — Občni zbor »Farne knjižnice« v Semiču je bil dne 3. februarja. Knjižnica ima sedaj 90 članov in 205 različnih knjig.

d Mogočen obisk. Kakor vsako leto po dvakrat, tako nas je obiskal v sredo, 20. februarja, na večer silen vihar. Drevje se mu je klanjalo, hiše, skednji in kozolci so se mu od-

krivali. Neki skedenj je slekel pred njim celo svoj telovnik; odtrgal mu je namreč vihar na dveh straneh ves opaž. Drug dan se je kadilo za njim; snega je padlo čez 30 cm. Upamo, da ima za en pot dovolj časti, da ga ne bo kmalu zopet mimo nas.

d Belokranjsko ljudstvo z veseljem sprejema novico, da je naš bodoči kandidat za državni zbor gospod dvorni svetnik Fr. Šuklje. Splošno se zatrijuje in govori: To je mož, ki zasluži, da mu izkažemo svoje zaupanje in ga volimo za poslanca, kajti ako kdo zamore pozabljeni Belokrajini še pomagati, bode brez dvoma gospod dvorni svetnik na merodajnem mestu porabil vse svoje sile, da pripomore zamenarjeni Belokrajini do tako potrebne — železnice!

Novice iz Velikih Lašč.

d Duhovne vaje. Da se ljudem olajša izpolnitev velikonočne dolžnosti in se jim da priložnost, dobro prejeti sv. zakramente, zato se bodo obhajale duhovne vaje v Velikih Laščah od 3. do 5. marca; pri Sv. Gregoriju od 10. do 12. marca; na Gori 13. in 14. marca; na Poljanah od 19. do 21. marca in v Loškem potoku (za moške) 25. in 26. marca. Zaradi duhovnih vaj na Poljanah bo shod tretjega reda pri Sv. Gregoriju na praznik sv. Jožefa po dopoldanskem duhovnem opravilu.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz St. Jurja pod Kumom. Zima je v naših hribov zelo huda. Dne 17. t. m. se je našel Janez Medvešek zmrižen. Rečevo je najbrže slabo postalo. Bil je bolehen že več časa.

d Iz St. Lorenca ob Temenici. — Mlekarna se je srečno ustanovila. 7. januarja t. l. je okrožna sodnija v Rudolfovem registrirala pravila. V odboru sta župnika iz Čateža in St. Lorenca, župan iz Velike Loke in Prapreč ter 6 drugih najboljših mož. Proti mlekarji je nastala velika gonja. Nasprotniki so začeli grozno lagati: »Videli boste, vsak bo moral plačati najmanj po 800 kron, odborniki so se šli v Trebnje intabulirali na vaše grunte, ko vendar vsake pameten človek ve, da je vknjižba brez tožbe ali lastnega dovoljenja nemogoča. Odbor pa mirno dela in mlekarja se počasi razvija. Kdor pristopi, plača 2 K pristopnine, 10 kron deleža in prevzame še za 30 kron poroštva. Da nam ne bo treba hiše zidati, je vzela mlekarja v najem malo pa prav pripravno Kozinarjevo hišo. — Odkup b i r e je napravil v zadnjem času prav veliko hrupa. Ko je poprejšnji župan pri občinskih volitvah pogorel, so se hoteli nekateri nad ljudmi in duhovniki maščevati ter so vložili prošnjo za odkup župnikove in cerkvenikove bire. Ljudje so lahko dajali biro v žito, plačevali bodo pa zelo težko. Pri razpravi 6. februarja t. l. so skoro vsi zahtevali, naj pri starem ostane. Pomagalo seveda ne bo. Liberalne glave so na svoje junaštvo zelo ponosne: »To se pravzaprav mora zgoditi. Kmeti moramo tlake rešiti. Pozneje nam bodo hvaležni... Vsak pameten človek pa ve, da se to pravi denar tla metati. Saj bodo morali toliko založiti, da bodo obrestni vplačane glavnice enake vrednosti žita, ki ga zdaj dajejo. Zdaj so toraj dajali le obrestni v žitu in ne v denarju. — P o z a r n o b r a m b o mislijo osnovati na Veliki Loki. Društvo bi bilo samo na sebi koristno. Čudno je pa, da so hoteli na vsak način imeti zraven županovega Keka, »ki je drugače« tako pišejo o njem v »Narodu« od 22. februarja najbolj pomilovanja vreden. Pri društvih, ki jih ustanovi kak far, mora biti prvi zraven. Mi smo ponosni na svojega župana. Zakaj so ga neki hoteli imeti zraven pri liberalni požarni brambi. Nekateri poredneži si šepečejo, da bi prišle take zvite buče rade do občinskega

denarja. Župan je podpisal, pritisnil gor! občinski pečat, dva odbornika sta podpisala, požarna bramba za občino Velika Loka je gotova in zdaj občina plačaja, plačaja za . . . »Pa glejte smole, ta neumni župan ni hotel podpisati. Vzeli so ga dobro v roke pri obravnavi bira 6. februarja. Pa je vdaril ob mizo: »Ne bom, pa ne bom nikdar podpisal kot župan.« Ostalo je kisljo grozdje. — Samostojna požarna bramba na Veliki Loki brez upa priti na kak način do občinskega denarja. Bilo bi lepo, pa le ni šlo! Tako poredneži! — V Ameriko jih vedno več odhaja. V teku enega leta jih je odšlo skoro 30 mož in mladeničev v najlepših letih. Mnogo jih gre tudi pred vojaškimi leti z dovoljenjem glavarstva. Zavežejo se, da bodo prišli k naboru iz Amerike. Delavcev vedno bolj primanjkuje. Izobraževalno društvo smo tudi osnovali. Mladi ljudje so odhajali v Ameriko, ali se pa zgubljali po gostilnah. Treba je bilo pomoči po izobraževalnem društvu. Ustanovni shod smo imeli v nedeljo 18. februarja v kaplaniji. Prišlo je veliko mladeničev in mož, ki so s pazljivostjo sledili predavanju. Po krivici so naši Dolenjci na slabem glasu, da z njimi ni veliko narediti. — To se je pri nas pokazalo. Pristopilo je precej nad 50 članov. V odbor je izvoljen: Fr. Kastelic, načelnik; Fr. Strekelj, blagajnik; Lovro Kotar, tajnik; Fr. Andolšek in dr. Od teh moremo gotovo pričakovati, da bodo društvo uspešno vodili. — »Narod« je že začel napadati ravnokar ustanovljeno društvo. Pravi, da udje sam izprevidi, o, da je poleg izobraževalnega društva treba tudi norišnico ustanoviti. Seveda to res izprevidijo. Izobraževalno društvo potrebujemo mi, ki se hočemo učiti in napredovati, norišnica bo pa za pijance, za one, ki dekleta zapeljujejo, lažejo in obrekujejo in »Narod« berejo.

d Javor pod Ljubljano. Delo pri naši novi cerkvi sedaj pozimi počiva, na spomlad se pa zopet prične; najbrže bo letos po prevzvišenem škofu posvečena, kar bo veliko veselje za Javorčano.

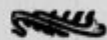
d Besnica pod Ljubljano. Prešiči so bili nekaj časa zelo dragi, 30 do 32 krajcarjev stari funt, to je bilo za kmeta prav dobro, mesarji so pa bolj po strani gledali. Naenkrat pa so se mesarji pomenili in ceno znižali, kmetje so ponujali, dražje ni mogel nobeden prodati, kot 25 do 28 krajcarjev stari funt. Če so pa mesarji ceno pri mesu znižali, ni bilo še slišati. Pa tudi drugače mesarji kmeta kjerkoli morejo, oškodujejo; da se iz njih norčujejo, zmerjajo s kmečki topec itd., le nekaj vsakdanjega, pa tudi sleparijo. Neki kmet je pred kratkim prodal prešiče mesarju A., ko jih pripelje in stehta, mu kar odtegne pri vsakem prešiču štiri funte, češ, da so bili prešiči siti. Kmet je zatrjeval, da prešiči od prejšnjega dne opoldne ničesar niso jedli; pomagalo ni nič, kmet je bil zmerjan in oškodovan. Ali naj toži; se ne izplača. Ta slučaj pa kaže, kakšni so mesarji; najprvo tepo kmete z nizkimi cenami pri živini in potem gospode z visokimi cenami pri mesu.

d Pogovor dveh Šmarčanov. Janez: Kam pa tako hitro? — Miha: V posojilnico. — Janez: V katero? Ali v starejšo, ki ima lastno, prej Skratovo hišo, in že do 2700 kron lastnega denarja, ali v »kmečko«, ki ima sedež v občinski pisarni? — M.: O, v kmečko že ne gremi, saj to ni kmečka posojilnica, ker so pri njej sami trgovci in gostilničarji; kar je pravih kmetov, med njimi župan Leopold Hostnik, so tako hrbet obrnili »kmečki« posojilnici in oklenili se bodo stare posojilnice, ki je res kmečka, ker so v odboru večinoma sami kmetje. In to posojilnico, ki se imenuje »kmečka« vodi Miha Debelak, ki je preprečil misel o združitvi obeh posojilnic. Človeku, ki dela razprtije, pa nič ne zaupam. — J.: Pa so pri

kmečki posojilnici veljavni možje. — M.: So že res veljavni, samo nekaj kazi njihovo veljavo, vsi so namreč naročeni na smrdljivi »Slovenski Narod«, ki vedno zaničuje kmete in vero; če bi tega smrada ne bilo, bi imeli še večjo veljavo. — J.: Pa ti možje so tudi bogati. — M.: Je že res, pa bogastvo odbornikov ne povzdigne posojilnice, sicer bi imela kmečka posojilnica preteklo leto gotovo več dobička, kot ga je v resnici imela, namreč nekaj čez štiri krone. Poleg tega pa bogati odborniki posojilnici lahko tudi škodujejo s tem, da zanesljivo kmetom sami posojujejo, dvomljive pa lahko prepuste posojilnici. In še nekaj! Bogati odborniki sami posodijo ljudem, druge peljejo v svojo posojilnico, in tako bi radi vse ljudi spravili ob ljubo prostost, da bi bili vsi od njih odvisni; do bi vedno in povsod morali plesati, kot oni godejo. In če mi tudi ponujajo ti gospodje 25 vinarjev več od 100 kron, kot naša posojilnica, ne maram zanje; za 25 vinarjev ne prodam svojega prepičanja in ne stopim v strankarsko posojilnico. — J.: Pa vendar bodo naprej prišli, ker so dali po sosednih krajih klicati, koliko imajo denarja. — M.: O, denarja ima tudi naša posojilnica dosti, saj ima več kot 20.000 kron naloženih samo pri »Zvezi«. Povem ti pa, kjer je veliko gromenja, je malo dežja; preveč bobnanja med svet ni dobro; kdor preveč kriči, se mu ne godi najbolje. Sploh pa bo naša posojilnica tudi raztegnila svoje delovanje na sosednje kraje, in pri prihodnjem občnem zboru se bodo pravila spremenila tako, da bodo k posojilnici naši pristopili lahko tudi posestniki z Vač, Save, Polšnika, Javora, Primskovega, Štanje, Prežganja itd. Tako bomo mi kmetje vkup, trgovci in birtji pa vkup! — M.: Imaš prav, svoji k svojim! Tudi jaz bom nagovarjal ljudi: Nesite denar v staro posojilnico — in če potrebujete posojila, ga lahko dobite tam v Skratovi hiši. — J. in M.: Živela stara posojilnica v Skratovi hiši!

d Iz Šmihel-stopiške občine. G. urednik, zopet vam hočem napisati par vrstic. Zadnjič ste rabili škarje, gotovo, ker vam radi mnogih dopisov primanjkuje prostora. Danes pa mislim, boste vse sprejeli, ker hočem tudi Vas pohvaliti. Pred kratkim smo imeli tu občinske volitve. Kajne da bo zanimivo zvedeti, kako so se vršile volitve v tej veliki občini, ki obsega štiri župnije, namreč Šmihel, Stopiče, Vavtovas in Podgrad, ima 14 podobčin, 72 vasi, 9000 prebivalcev in voli 32 odbornikov. Volitve so se izvršile v dveh dneh. Prvi dan so volile podobčine in tretji razred. Udeležba pri volitvah je bila velika. Lepo je bilo videti, kako so iz raznih krajev obširne občine prihajali zavedni možje v Kandijo, kjer se je volitev vršila. Če je tujec videl te krepke može, gotovo si je mislil, o to bo prepira. Pa nič takega ni bilo. Volitve so se vršile mirno in skoraj soglasno so bili izvoljeni samo pristaši Slovenske Ljudske Stranke. Odbor je precej prenovljen, polovica odbornikov je novih. Izvoljeni so mesto nekaterih starejših mlajše moči. Nekateri bivši odborniki so se premalo brigali za občinske zadeve, pa jih nismo hoteli več voliti. Eden, ki je bil že dalj časa odbornik, nam je dišal po liberalizmu. Tudi ni več voljen. Izvolili smo v odbor, kakor po stari navadi, tudi vse štiri župnike naše občine, ker mi svoje duhovne pastirje spoštujemo, ljubimo in jim zaupamo. Vemo koliko se oni trudijo za naš dušni, pa tudi časi blagor. Ustanovili so posojilnico in hranilnico, ki jako lepo napreduje. Letos bo v Kandiji otvoreno novo hranilnično poslople, lepo kakor palača. Koliko truda in potov imajo duhovniki s posojilnico, mi pa brez sitnosti in težav, pa tudi brez stroškov dobivamo posojila. Zato smo jim iz srca hvaležni. Zadnje volitve spričujejo, da

je naše ljudstvo zavedno in ne še okuženo od pogubnega liberalizma. Veliko pripomore k tej zavednosti naš izvrstno urejvani list »Domoljub«, ki prihaja v velikem številu v našo občino in ga z največjim zanimanjem prebiramo. Tudi pred liberalizmom, gospod, urednik, vedno svarite svoje bralce. Pa za liberalizem pri nas itak ne maramo, ker vemo, da nič ne koristi Minoli četrtek se je vršila volitev župana. Kaj ne, tako veliko občina mora imeti tudi glavo, ki jo bo znala dobro vladati. Pa za to pri nas nismo nič v skrbeh. Imamo ga v Kandiji moža, bistrega duha in vnetega srca za blagor občine v osebi g. Josipa Zura. Ta gospod je bil lansko leto odlikovan od presv. cesarja za zasluge, ki si jih je pridobil v teku devet let, odkar županuje. Zato nismo prav nič pomišljali, koga bi zopet za župana izvolili. Izvoljen je bil soglasno imenovani gospod, sedaj toraj že v četrto. Drugekrat se je po volitvi priredila mala zabava, igrala je tudi mestna godba. Letos pa, ker je v postnem času, se je to opustilo, kar smo splošno odobraval.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Port Artur. Letošnjo zimo si je neki kostanjar iz Budanj hotel prislužiti nekaj drobca. V ta namen si je postavil na ajdovskem mostu leseno kolibo tik kapelice sv. Janeza Nepomuka. Ljudska domišljija jo je krstila z imenom Port Artur. Nekega lepega jutra — pravijo, da je bilo ob tretji uri po polnoči — pa je trdnjava padla v potok Hubelj in ubogi kostanjar je bil brez strehe. Na sumu so trije domači Japončki. Pred sodnijo so se zaenkrat izmuzali, toda poizvedovanja se nadaljujejo in ko bodo dognana, pridejo z generalom Štesljem vred pred — vojno sodišče, katero jih pa najbrž ne bo obsodilo na smrt.

n Štiri drjake imamo v Šturiji in vsi so odličnjaki. Slovenec, tvoja zemlja je zdrava. Išče te sreča, um ti je dan, našel ga bodeš, ak' nisi zaspan!

n Dekliški Mariljni družbi v Šturiji je letošnji sicer kratki predpust vzel kar štiri hčerke. Naj jim bode lahak in prijeten zakonski jarem!

n Hranilnica in posojilnica v Šturiji vrlo napreduje. Računski zaključek kaže 239 udov, hranilnih vlog 164.426 kron 5 vin., posojil 112.692 K 14 vin. Rezervni zaklad je narastel na 5406 kron 27 vin. Te številke kažejo, kako neumno mislijo oni naši »prijatelji«, ki proročujejo, da nas bo skoraj konec. Hranilnica bo svojim članom odslej preskrbovala tudi kmetijske potrebščine: žveplo, galico, umetna gnojila in druge take reči. Če je človek sam, omaguje in obupava, z združenimi močmi se pa veliko doseže, torej na delo z združenimi močmi!

n Katol. slov. izobraževalno društvo v Šturiji je priredilo letošnji predpust veselico. Igrali so »Kmet in fotograf« in pa »Pri gospodi«. Obe igri sta izvrstno uspeli. Dvorana je bila polna in vsi navzoči zadovoljni. Knjižnica lepo napreduje. Prihajajte in berite, da ne bodo ležale knjige mrtve! V društveni dvorani so na razpolago: 3. »Slovinci«, »Primorski list«, »Naša moč«, »Družinski Prijatelj«, »Dom in Svet«, »Novi list« in še drugi listi. Prihajajte, berite, ker le tedaj bo naše društvo v resnici izobraževalno.

n Novi častni občani. Št. Vid pri Vipavi je dobil šest novih častnih občanov. Izvoljeni so bili: Vipavski dekan Matija Erjavec, dr. Šusteršič, dr. Žitnik, Janez Lavrenčič vrh-

poljski in Stanko Premrl. Prav je tako. Kdor čast zasluži, naj se mu da.

n **S poukom v nemščini** so začeli v izobraževalnem društvu na Ustju. V začetku je bilo 31 udeležencev in udeležnic, navdušenje torej precejšnje. Pa jih je že nekaj odpadlo. Oče Nace pa so rekli: Naj se nauče poprej dobro slovenski, potem naj šele začno tolči nemščino. Gotovo modra beseda. Tudi nam se ne zdi nemščina toliko važna, da bi se morale ukvarjati z njo kmetovske glave. Morda se motimo? Kolikor glav, toliko misli.

n **Volitev župana v Vipavi** je bila napovedana na četrtek dne 21. februarja ob 4. uri popoldne. Prišli so vsi izvoljeni odborniki. Predsedoval je starosta vinisti grof Lantneri. Predno so začeli voliti, sta se odpovedala odborništvu dva odbornika prvega razreda — oba Hrovatina — in pa dva namestnika. Sklenili pa so, da se volitev župana vseeno vrši. Zdaj pa vzame Carl Majar klobuk, jo popiha iz volivne sobane, za njim vdari njegov zet dr. Kanc, ki potegne za seboj odbornika učitelja Mrcina in odbornika-namestnika Ferjančiča, in tako je postal odbor nesklepčen in Vipava je zdaj brez župana za kazen, ker ne mara več za Hrovatina.

Ildrijske novice.

n **Pustno nedeljo** se je bila pričela v Ildriji tridnevna pobožnost pred izpostavljenim presvetim K. telesom. — Pobožnosti se je mnogo ljubeštva udeleževalo. Je že tako na svetu: pustne dni eni molijo, drugi pa norijo. — Maškar — pametnih in norih — tudi ta predpust ni manjkalo, čeprav je bil kratek.

n **Pepelnico soboto** zvečer je bil pri Didču voljni šod. Možje, katerih je bila dvorana polna do zadnjega kota, so pazljivo poslušali krasen govor čeznega poslanca gospoda dr. Kreka iz Ljubljane. Upajmo, da bodo prepričevalne besede izvrstnega govornika obrodile dober uspeh posebno glede ustanovitve neodvisnega strokovnega društva rudarjev v Ildriji. Potem bo konec otroškemu farbanju in neznošnemu terorizmu socialistov v Ildriji.

n **Ante Kristan** in njegov gorki prijatelj Julče bi bila tudi rada prišla na ta šod, pa ju nismo pustili, ker smo najrajši sami med seboj. Se celo Kristanova dama je silila priti v dvorano, pa ni šlo, ker ne poznamo tolike olike.

n **Pri zaprtih vratih** klerikalci zborujejo, nam očitajo socialisti. To velja tudi njim, ki jim je v Lapajnetovi gostilni v Spod. Ildriji na pepelnico nedeljo napravil šod najucenejši sociolog za svoj žep v ildrijski dolini, dični naš Ante Kristan. Tudi ti ljudje so zborovali za zaprtimi vrati, čeprav niso bili klerikalci. Razporoko je zagovarjal na tem shodu prvič očitno Ante Kristan, kakor se govori. V devetno nebesa je koval srečo nekega kmata ildrijske okolice, ki se je poročil v Ameriki, žena njegova pa mora doma brez dedca za pečo sedeti. Slabo stvar zna vsak sejmarski kričar za dobro razvpiti, kaj da bi je Kristan ne, ki je svojo katoliško vero zapustil. — Seveda, kar komu več nese! — Potem bo pa morda res, kar se je pustne dni govorilo po Ildriji, da se je udeležencem Kristanovega izleta ob svečnici v Trst najbolje dopadla prosta ljubezen v starem mestu! Tedaj, to je vzgoja delavcev, na socialistični podlagi?! In taki možje so še jako »gor« vzeti od gotovih gospodov, ki so ob volitvah v principu liberalni! — Kristan seveda ne bo imel komedij, kadar ne bo maral s svojo damo več skupaj živeti. Šla bosta vsaksebi, kakor kebi v maju! Pa bo lahko drugo vzel, če jo bode želel. Gotovo si želi, da bi se tak zakon tudi pri nas sprožil uvelič! Krščanske žene in možje, ali boste pustili, da se to uresniči? Ne verjamemo tega!

n **V prid družbe sv. Vincencija** bodo uprizorili na praznik sv. Jožefa v Ildriji »Divjega lovca«. Želimo mnogobrojne udeležbe v prid podpiranih revežev.

n **Govori se**, da Ante Kristan pridno inšpicira čipkarsko šolo. Če je res, kratkoma lo prepovedujemo, da bi tudi v to c. kr. šolo segala njegova oblast! Svoje račune in uslužbenice konsumnega društva naj opazuje, da bo šlo vse v zaželenem redu!

n **Vodja** na c. kr. rud. ljudski šoli, gospod Al. Novak je toliko ozdravel, da je zopet lahko nastopil svojo službo. — Učiteljica na čipkarski šoli gospodična F. Sedej je nevarno obolela za srčno hibo. Pravijo, da bo prišla za njeno namestnico neka gospodična z Dunaja. Ali se ne more dobiti nobene sposobne Slovenke za to mesto? Zakaj tujcu bel kruh rezati, ker ga tudi domačini radi jedo?

n **Umrla** je 21. februarja t. l. v 64. letu svoje starosti občespštovana Katarina Bizjak soproga c. kr. žgal. paznika gospoda Fr. bizjaka, za kapjo. Udarjeni rodbini naše iskreno sožalje!

Iz Hotedršice.

n **V sedmi številki »Notranjca«** je zlobni dopisnik, katerega poznamo, nagromadil cel kup laži o naši fari. Velika laž je trditev, da »Domoljuba« ponujamo, kakor jud svoje preležano blago. Zavedni kmetje, ki vedo, zakaj se gre, ga sami radi naročajo. Seveda »Notranjčevega« dopisnika jezi, ker prihaja »Domoljub« v tolikem številu v našo faro. Vsa čast tukajšnjim ljudem! Samo pod enim zavitkom prihaja »Domoljuba« 50 izvodov. Pa ga tudi radi bero. Seve za tako napredne, ki še slike sladkega Imena Jezusovega ne morejo trpeti na steni svoje hiše, gotovo ni, takim bolj ugaja brezverski »Notranjec«.

n **Zlobni dopisnik tudi trdi**, da poslanci S. L. S. ne pomagajo kmetu. Kdo pa je izposloval, da imamo v Hotedršici vodovod? In kateri poslanci so hoteli kmetu davek zvišati? Seveda »Notranjčevemu« dopisniku bi bilo pogodu, da bi vodo na Ravnik vsaj na št. 17. poslanci na svoje stroške napeljali. Ako ste hoteli Ravničanje imeti vodo, kje ste pa bili takrat, ko se je napravila prošnja za vodovod v Hotedršici. Seveda, dopisnik hoče sedaj kaliti vodo, ker se bližajo državnozbornske volitve, da bi koga premotil. A uverjen naj bo, da ga kmetje, ki res kaj vedo in razumejo, ne bodo poslušali.

n **Pohujševanje**. Nekaj je pozabil dopisnik poročati v »Notranjca«. To namreč, da se je pred nekaj časa odprla tukaj šola barabstva, kjer poučujeta dve učni moči. Nasledki te šole so seve surovost in podivjanost. Matere jokajo, katerih sinovi so se dali zapeljati sladkemu govorjenju. Ker jih zapeljani sinovi sedaj nočejo več ubogati, pravijo dobre matere, da se bodo maščevale s tem, da bodo šolo uničile. Pravijo, da to lahko naredijo, ako svojih grošev ne nosijo več v to šolo, ki je v sramoto celi fari. Moška je ta.

n **Veletrgovina z mešanim blagom** gospoda Brusa do sedaj še precej dobro uspeva, dasi so že tri manjše trgovine iste vrste in dasi je kraj primeroma majhen.

n **Slabo je priporočil St. Vidcem »Notranjčev«** dopisnik njihovega novega nadičtelja, ker ga je pohvalil v »Notranjcu«.

n **Debelo je pogledal gospod nadičtelj** iz Litije, ako je prečital dopis iz Hotedršice v sedmi številki »Notranjca«. Dopisnik ga je dekretiral v svoji mogočnosti sam. Kdo laže?

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Studeno pri Postojni**. Pustne dneve je imelo naše k. s. izobraževalno društvo svojo veselico. Ker se ni še nihče oglašil, da bi bil o tem kaj pisal, naj tu sledi nekoliko vrstic.

Z nekako boječnostjo smo nastopili, ker je bilo to prvič, ali naš strah je bil prazen. Ves spored se je dobro obnesel. Moški in mešani pevski zbor sta častno izvršila svojo nalogo. Uprizorili smo Silvin Sardenkovo »Samostansko lilijo«, ki je prav primerna za male odre. Dasi je Ivanka (Ana Bizjak) zelo vabljivo nagovarjala Lenico (Ivana Miklavčič) in hvalila posvetno veselje, vendar ni mogla pregovoriti Lenice, da ne bi dala svetu slovo in si poiskala tiho celico, kjer bi uživala mirno, duhovno veselje. Uprizorili smo tudi dvogovor: »Snops in voda«, vzeto iz »Svete vojske«. — Ponudilo je žganje spravo vodi, toda voda je odklonila vsako zvezo. Obe igralki sta dobro pogodili svoji vlogi. Čudili smo se spomnu Jakopa Simšič, našega vrliga knjižničarja, ki nam je pol ure deklamoval Ant. Hribarjevega »Peklenščka potepeniščka«. Če smo tega lisjaka že preje sovražili, se nam je sedaj še bolj odtušil in smo mu prav privoščili njegovo smolo. Mnogo smeha nam je izvalil šaljiv prizor: »Kmet in fotograf«. Vsi trije igralci: Ivan Strukelj, Jožef Rustajn in Ivan Brenčič so dobro rešili svoje vloge. Sedaj smo dobili še več poguma in kmalu nameravamo uprizoriti novo igro. Če jo bomo, Vam bomo že poročali. Društvo po malem napreduje, ali vendar gremo naprej. Brez težav in poguma pa tako nič ni. — Tudi pri nas nam je letošnjo zimo zalec naredil mnogo škode, pritožili smo se, če bo kaj. Kaj mu hočemo, ko je imun, kot njegovi poslanci, in mu ne moremo blizu. Ali tudi zanj bo enkrat potekla ta doba in potem gorje mu! — Ko so bile pri nas volitve za občinska odbornika v županstvo v Postojno, kamor spadamo, sta bila izvoljena pristaša S. L. S. Odbornika sta: Tomaž Bizjak in Anton Vidrih. Ker nimamo samostojne občine, ne moremo veliko pokazati svoje politične barve.

n **Lov na klerikalce v Postojni**. V predzadnjem »Domoljubu« je nekdo trdo prijel nekega liberalnega gostilničarja iz Postojne in mu očital nečedne stvari. Ta pa se je začutil silno užaljenega in vso stvar izročil sodišču, naj vjame »Domoljubovega« dopisnika. V ta blagi namen je gostilničar dal pritirati pred sodišče vse klerikalce, kolikor jih je mislil, da jih je v Postojni, to je: dva duhovnika in dva druga gospoda, ki naj bi brž ponižno povedali, kdo je tisto pisal. Več za nobenega ni vedel in je bil moško prepričan, da so s tem številom klerikalci v Postojni pri kraju. Pa ker so poklicani štirje gospodi potrdili, da oni niso pisali, se je naenkrat pokazalo, o groza, da mora tičati v Postojni kje še kak klerikalec. Zda pa vse mreže nastaviti, da se srečno vjame! Lov je hud, če ve kdo še za kakšnega klerikalca v Postojni, naj ga hitro naznani tistemu krčmarju ali pa kar naravnost sodišču. Le poguma ne izgubiti, saj vidite, da ne more spodleteti, ker eden mora na vsak način še kje biti, ki je tisto pisal! Kdor se čuti kaj klerikalnega, naj se sploh kar sam naznani in reši tako našo čast, če ne bodo mislili, da je kak liberalce svaril slabega krčmarja! — Krčmarju bodi povedano: Če hočete res rešiti svojo čast, primite tistega dopisnika, ki vas je v »Notranjcu« pohvalil. Zakaj kogar tisti list hvali, se hitro sam izda, koliko je vreden.

n **Več mladeničev iz Blok** pozdravlja misel, ki jo je sprožil gospod kaplan Zabukovec po ustanovitvi izobraževalnega društva. Da bi se le kmalu to izvršilo.

n **Klerikalna draginja v Strmci**. V lažnjivemu »Narodu« se je bralo, da je krčmarica Kat. Zele v Strmci računala dvema fantoma 86 vin. Popila sta pol litra vina, pojedla za 6 krajcarjev kruha, ocvrla jima je tri jajca: Ali je to predrago? Toliko resnici na ljubo in pa v nov dokaz, kaka poročila sprejema »Narod« in kaj morajo biti njegovi poročevalci, mi mu jih ne zavidamo!

n Iz Vrhnike. Gospod Gabriel Jelovšek je še župan na Vrhniki, pa ne čudimo se temu, ker ima vedno v svojo obrambo kakšno stvar v rokah. Sedaj ima železnico, katero bo ob svojem času spellal od Vrhnike do Idrije, torej ga le pri miru pustimo, da mu iz rok ne pade. — Na Vrhniki imamo pa tudi neodvisno stranko kmetov. Ni še preteklo mnogo dni, odkar je rekel gostilničar Kočevar, kateri se ne bi branil biti na Vrhniki za župana, da je on neodvisen kmet. Ali ne diši to po liberalizmu?

Štajerske novice.

Š Socialni kurz se je vršil pretečeni teden v Mariboru. Udeleževalo se ga je okrog 50 oseb. Med predavatelji sta bila tudi gg. Podlesnik in dr. Krek iz Ljubljane. Bog daj obilo uspeha!

Š Dva shoda v Brežicah. Iz Brežic se poroča: Ljudski shod »Kmečke zveze« se je sijajno izvršil. Kmetov je bilo navzočih 350, vseh skupaj 400 udeležencev, med njimi 14 županov, trije posili, odborniki »Narodne stranke«. Roškar je razvil kmečki program, dr. Benkovič je govoril o političnem položaju, pojasnil stališče proti socialnim demokratom in »Narodni stranki«. Istočasno je zborovala tudi narodna stranka. Udeležilo se je zborovanja nekaj Bizeljanov, Rajhenburžanov in učiteljev. Navzoči so le trije župani. »Kmečka zveza« je zborovala v spodnjih prostorih. Narodniaki so zaprli dvorano. Zveza narodnjakov in socialistov je razkrinkana. Geslo liberalcev je: Raie volimo Cobala nego dr. Benkoviča. »Kmečka zveza« bo že poskrbela, da bo Cobal obležal na tleh, kakor je dolg in širok.

Š Eno leto ni pil žganja kmet Jurij Lamut iz Stanoskega pri Poljčanah. Stavl je s kovaškim moistrovom Franom Smehom in za svojo vztrajnost je dobil za stavo polovniak vina.

Š V Slovenski Bistrici je tudi zborovala »Kmečka zveza«. Vsi govori naših mož so bili sprejeti z odobravanjem. Liberalni dr. Gosak ki je prišel snubit za svojo stranko je moral nehati govoriti. Kmečko ljudstvo vstaja in liberalcev je strah. Skrajni čas je bil, da smo ustanovili »Kmečko zvezo«, katere se naše ljudstvo z veseljem opriema.

Š Predzrnost »Narodne stranke«. Sčasoma homo zvedeli, kaj se je godilo na zaupnem shodu v Mariboru. Tako nam zadnji »Narodni List« zopet veliko izdaja. Poroča, da je »Narodna stranka« zahtevala, naj se njej preustili trije vol. okraj, kjer bo ona po svojem programu in po svojih zaupnikih poslančevala. Take predzrnosti od »mladih narodnih« nismo pričakovali. Umevno je, da je to moral vsak »slogaš« obsoditi. Ti mladi liberalci ne zahtevajo nič drugega, kakor da se skoro polovica spodnještajerskih katoliških volivcev pokorava njihovu nazoru o svetu in življenju, t. j. praktičnemu brezverstvu. Večje nasilstvo ni mogoče. Zato na čast odboru Sl. kmečke zveze, da ni vrgel svetini slovenskega kmečkega ljudstva v blato verskega propada! Ako hočejo celjski odvetniški uradniki širiti liberalizem, naj gredo na Kranjsko, kjer ne morejo dobiti liberalnih kandidatov za Ljubljano. Zakaj na tam ne kandidira gospod dr. Fermevc, ki je v Celju odvetniškim uradnikom predaval, da je v principu za nerazdružljivost zakona, v praktičnem življenju pa za razporoko kakor le poročal svoj čas »Slov. Gospodar«? In to predavanje so odobraval odvetniški uradniki celjski, voditelji »Narodne stranke«.

Koroške novice.

k Pomnožitev vlakov. Kakor se čuje, bodo na progi Glinje-Celovec-Trst še to poletje pomnožili osebne vlake, ker po sedanjem voznom redu je veliko premalo vlakov za osebni promet, posebno velja to za popoldanske vožnje. Razum tega tudi vlaki v Celovcu preveč dolgo časa stojijo, kar je potnikom, kateri se samo skozi Celovec peljejo, zelo neljubo. Zavaljo te nesmiselnosti bode tudi čas postanka vlakov v Celovcu prikrajšan.

k Pogorela je na pustni torek deloma protestantska sirotišnica v Waieru pri Trgu. Domneva se, da so vsled neprevidnosti zažgali otroci zavoda, ker so skrivaj v podstrešju cigarete kadili. Ogenj so pogasili tako, da je le okoli 5000 kron škode. Lastnik in predstojnik zavoda je protestantski župnik Schwarz.

k Na poseben način je zbolela v Sv. Križu na Koroškem krava cerkovnika Josipa Pichlerja. Kravi se je spustila na vratu velika bula in se konečno prepustila. Pri čiščenju tako nastale rane, najdejo v njej dan za dnem ostanke krme. Rana je torej v zvezi s požiralnikom. Zanimivo na stvari je to, da krava ne kaže nikakršnih znakov o bolečinah, da vživa rada krmo, ima mnogo mleka in je vrgla pred osmimi dnevi lepo in zdravo tele.

Primorske novice.

p Iz Krna nam pišejo: Glede poročila iz Kamna v cenjenem »Domoljubu« z dne 14. t. mes. prosimo Krnčani, da nam Kamenci malo bolj pojasnijo, kake lastnosti zahtevajo od nas glede županstva.

p Za briško železnico. 17. t. m. se je vršil v Šmartnem pri Kojnem shod briških županov in podžupanov, da se dogovore glede briške železnice, katero po pravici zahtevajo. Navzoči so bili deželni poslanec dr. Gregorčič, Berbuč, Klančič in Jakončič. Liberalnega poslanca ni bilo nobenega, saj se ti sploh ne brigajo za koristi ljudstva. Shod je otvoril kojski župan g. Oblubek. Po daljšem posvetovanju so sklenili več resolucij. V prvi zahtevajo od poslancev, da ukrenejo vse potrebno, da se čim prej zagotovi železniška zveza med Gorico in Korminom čez Brda. Vršila se je volitev odbora, v katerem so vsi župani briških občin in deželni poslanec Jakončič.

p Za stolnega kanonika v Gorici je imenovan veleč. g. Janez Lukežič, dekan v Komnu na Krasu.

n Socialnodemokratska manifestacija na Reki. Preteklo nedeljo je ob obletnici, ko je bil ustreljen delavec Kobek na Reki, nad 5000 delavcev manifestiralo na Kobekovem grobu. Govorili so na grobu laški, hrvaški in mažarski govorniki.

p Krava in tele sta zmrznili ob zadnjem hudem mrazu na Trnovem krčmarju »pri Ovčariju« v hlevu. Tele je bilo staro šele tri dni.

Celovec, 28. februarja. (Ministerialni odlok.) (Izv. poroč.) Vsa c. kr. namestništva so prejela odlok od notranjega ministrstva, da je povsodi dovoljena prodaja in naznanilo prilj. izdelkov »Fellerjev leno dišeči rastlinski fluid« s. z. »Elsa-Fluid«, in Fellerjeve odvajalne Rabarbara kroglice. s. z. »Elsa-kroglice«, dvorane lekarnja E. V. Fellerja v Stubici, Elsatrg 16. Hrvatsko. Mnogo zvestih pristašev tega izbornega domačega sredstva se veseli nad tem.

Kamnik, 28. februarja. (Snežení zameti) provzročujejo sedal povsod prometne zapre-

ke. Svetujemo torej, naj se pravočasno naroči tisočkrat pohvaljen Fellerjev rastlinski fluid s. z. »Elsafluid« dvorane lekarnja E. V. Fellerja v Stubici, Elsatrg št. 16. Hrvatsko. (12 malih ali 6 dvojnatih steklenic franko 5 kron.) To je treba posebno pomniti v sedanjí dobi, ko vsakdo toži o kašlju, hripavosti, krčih, bolu v vratu, prslih, trganju in enakih boleznih, ki jih provzroči preprih, vlažno slabo vreme in prehlajenje.

Kočevje, 28. februarja. (Hude posledice) imajo navadno zanemarijene bolezni v želodcu, zaprtje, slaba prebava z njih posestrinami, kot so: slabosti, slab tek, pehanje, gorčica, krči in mrzlica. Uspešne snovi vedno hvallene tek in prebavo torej hranitev pospešioče Rabarbara korenine, vsebuje pravilna sestava »Fellerjevih odvajalnih Rabarbara kroglic« s. z. »Elsa-kroglice«. Šest škatlic za 4 krome pri izdelovalcu E. V. Fellerju v Stubici, Elsatrg 16. Hrvatsko.

Prilhodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné 7. marca 1907.

Loterijske srečke.

Dunaj,	23 februarja	87	40	9	6	73
Gradec,	23 februarja	51	59	88	8	86
Trst,	1 februarja	28	45	83	69	54
Linc,	1 februarja	32	72	84	83	61

Scott-ova emulzija

je po svoji kakovosti vedno enaka, ker se jemljejo zanjo le najboljše snovi, ki jih je možno dobiti z denarjem, umetnostjo in skrbjo. Izključno le najfinije norveške medic. ribje olje se porabi za Scott-ovo emulzijo, ostali deli so pa tudi vedno le najboljše. Ravno vsled tega je naša izredno redina in zdravilna moč Scott-ove emulzije pri gg. zdravnikih priznanje in jo tako pogosto predpisujejo pri starih in mladih kot izborno redilno sredstvo proti vsakršni slabosti. Scott-ova emulzija prekaša po učinku daleko navadno ribje olje.

Ribič z velikim doršom je poroštvo za pristen Scottov izdelek.

Kdor se sklicuje na naš list in pošlje 75 vin v znakah, mu pošlje steklenico za poskušnjo 2184

Fran Steinschnelder, lekarnar

Dunaj IV., Margaretenstrasse 31/92.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v. Dobiva se v vseh lekarnah.

Agente

išče proti visoki proviziji 28 let obstoječa glavovita tov. za rolete C. Klem, Braunau n. Čekskem za svoje 6 krat odlik. izdelke: žaluzije, varn stene, rolete in novosti za gostilnič. 305

Obrtna Akademia

Friedberg

pri Franko-brodu ob M.

Politehn. zavod za inženjerje in arhitekte

248 II-1

Valenca z dežele iz poštene hiše sprjeme takoj ign. Vchar, mizarski mojster, Ljubljana. Hrana in stanovanje po dogovoru lahko pri mojstru. 390

Služba organista in cerkvenika v Besnici pri Kranju je razpisana — Nastop s 1. majem. Prednost imajo kmetijstva večji prosilci. 389

Preklic.

Podpisani Jožef Bukovec iz Kota št. 2, prekličem vse, kar sem do danes žaliivega govoril in pisal o gospodu Andreju Weble, c. kr. finančne straže respicijentu na c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani in obžalujem, da sem se preneglil in ga neopravičeno žalil. 386

V Črnomlju, dne 9. septembra 1907.

Jožef Bukovec, gostilničar v Kotu 2.

Ceno češko perje!

1 kg novega, sivnega, skubnega perja K 2—, boljšega K 3 40; 1 kg belega, jako mehkega, skubljenega K 3 60, K 5—; 1 kg prav finega, snežno-belega, skubljenega K 6 40, K 8—. Pri naročilu 5 kg franko.

Izgotojene postelje, zadostno napolnjene, iz nemenskega nankinga, 1 pernica 170 cm dolga, 116 cm široka, z lepim puhastim račjim perjem K 11—, s finim polnuhom K 12—, K 14—, z najfinjšim sivim puhom K 16—; 1 vzglavnik 50 cm dolg, 56 cm širok K 2 80, K 4—. Pošlji po povzetju od K 10— dalje franko.

Zamena dovoljena.

142 6

S. BENISCH, Dešenice 71, Češko.

Izdelovanje vseh predmetov za zdravilstvo posebno 2280 6

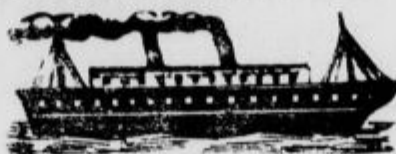
kilnih pasov

za moške, ženske in otroke natančno po meri.

Pri poštnih naročilih se mora naznaniti, ali je kila na desni ali levi ali pa na obeh straneh in nje velikost.

Za gg. zdravnike velika zaloga kirurg. in medic. instrumentov in aparatov, karkuk-predmetov, elastičnih nogavc itd., izdelovanje modorcev.

K. PIOTROWSKI, Sv. Petra cesta
Levčeva hiša št. 32, Ljubljana.

Kunard Line Trans-New-York in najpripravnost, najodličnejša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, kar tudi ni dolgočasne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega prestopanja, prenočevanja in sploh nobenih gostanskih stroškov mej postoj. Parafiki so prostorni, vsaki, zračni in snatni; vozijo vsake 14 dni Hrana in postrežba najboljša. Poizniti dajo in karte prodaja glavni zastopnik 3004 42

Andrej Odiassek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

„Kdork ne doseže vspeha, dobi denar n. kaj.“
Slov ti pospešitelj brade

„Rapid“

profesorja Meunier, Pariz učinkuje čudovito na rast brk (tudi zalizci) pri mladih in starih. Kjer je le mah, se razvije kmalu brada. „Rapid“ je s stalno se danje vede najbolj izdelek na svetu. Pristn le na prodaj za Avstr.-Ogr. pri trvdki „Kosmetischer Versand“, Dun Novo-mesto H. 37 po povzetju v tubah za le K 2, 3 in 4 (pošta posreduje). Velika doza za poizkus franko za K 1— 0 v znamkah. — C. L. F. v Gradcu piše: Lepa hvala za Vaše izborni sredstvo. Prej so se mi posmehovali, sedaj mi zavidajo. 210 2—2

Destilacija žganja

spojena z izdelovanjem brezalkoholnih osveževalnih pišč se takoj prične z najboljšim uspehom, za oblastven dovoljenje za izdelovanje in tudi prodajo se imči ter uredi temeljito in strokovno manipulacija na licu mesta. Onašne informacije v dosegu dobre kupčije. Veste brez konkurence in reklamo na razpolago. Resni reflektantje naj pošljijo ponudbo pod „Gold-263 grube 2 00— na 10—3

Annoncen-Expedition
EDUARD BRAUN
Wien, I. Roturmstrasse 9.

Postavno zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznivo. Edino pristen je 85 7

Thierry-jev balzam z zeleno namko „redovnica“. Cena 12 malnih ali 6 dvojnatihi steklenic ali 1 eilka specijalna steklenica s patent. zamaškom K 5— franko.

Thierryjevo ceničtoljsko mazilo proti vsem le tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: v lončka K 3 60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in sloviti kot najboljši. Naročila se naslavlja: na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s sliko originalnih pisem grešit in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah

Moderni recepti za kuhinjo so vsakdanja potreba.

Dobe se le z vsakdanjo rabo

Ceres jedilne masti,

Tovarna hranil „CERES“ razpisuje tekmovalje v kuharskih receptih z dobitki v skupnem znesku 15.000 K. 24 6—
Natančnejši pogoji se izvedo pri vsakem boljšem trgovcu brezplačno.

Friderika Halapi-Ja

lekarna pri apostolu, Budapešta VIII József-körut 64 46 dohiva vsak dan iz vseh delov dežele kakor tudi iz inozemstva priznana pisma tavih na plučih in prsih obolelih, ki so bili ozdravljeni z uporabo v Angliji z zlato svetinjo odlikovanega Halapijevega TUBERINA Tukaj nekaj priznalic: 3 5 b

Vaše blagorodje! Pošljite mi še 3 steklenice Halapijevega „Tuberina“. Prav dobro mi je delalo. Viktorija Helmsberger, Winkl p. Kapfenberg.

Cenjeni gospod lekarnar! Prejel sem steklenico za poskušnjo in ker cutim izboljšanje, prosim, pošljite mi po povzetju še eno večjo steklenico na naslov Janez Kastenhofer na graščini Tiefenbach, Ternberg.

Cenj. gospod lekarnar! Pošljite prosim še 2 steklenici „Tuberina“ po 5 kron eno. Po prvi steklenici je prenehal kašelj, telo je dobilo novo moč, slez se je razkrojila. H. Ivan Gotthardstein, Kremsthal

Blag. gosp. F. Halapi! Na cenj. dopis Vam odgovorim, da je Tuberin prav dobro učinkoval. Slezi je razredčena in se lažje odkašljaj. Počasnele bo šlo, ker me tuberkuloza že hudo napada. Pošljite še 3 velike steklenice po 3 kron Martin Streng, Pitten, Nizija Austrija.

Tot preizkušeno sredstvo proti boleznim v prsih, kašlju, kataru v plučih, prehladu, boleznim v grlu itd. v steklenici K 3— velika steklenica K 5— pošlji po povzetju ali če se denar pošlje nanj. Friderika Halapi-Ja lekarna pri apostolu, Budapest VIII, József körut 64 46.

Najboljše švicarske ure, zlatina in srebrnina se dobre po najnižjih cenah pri sloveči domaći vrtdki 357 26—1

H. Suttner, urar
Ljubljana, Glavni trg, naproti roto ža.

Prosim zahteva te nov velike cenik, kateri je ravno izšel in se pošlje zastonj in pošti. prosio

Na prodaj sta dva bika plemenjaka, sive barve, v starosti 14, ozir 20 mesecev. Ponudbe in vprašanja na Jerneja Bavec, Vrh 3, p. Stari trg pri Rakeku. 384

Vljudno se priporoča

trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno
blago — Zmerne cene. ...

2178 52 22

Vajenec za ključarsko obrt

se sprejme takoj pri **Maksu Ferjanu**, ključavničarju in izdelovalcu tehnic, **Ljubljana**, Pred prulami 13. 354 2-1

Samo 6 dni Havre New-York

Francoska prekomorska družba.

Odpotuje se iz **Ljubljane** vsak torek.

Vozne liste in pojasnila daje **samo**

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna **Ljubljana**,
Dunajska cesta št. 18, nasproti znane
gostilne pri „**Figovu**“. 2984 18 8

Semenska trgovina

odlikovana in edina na Kranjskem strokovno urejena, ki ima nad 460 vrst najboljših poljskih **zelenjadnih in ovetličnih semen**, za katerih kakovost se jamči.

Ravno tu se izdelujejo sveži ter suhi **venoci** in **šopki** s trakovi in napisi, in se dobe mnogo vrstne **ovetlice v loncih**, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti po prav nizkih cenah.

Cenik za leto 1907 se dobi brezplačno

Za obilna naročila se priporoča velespoštovanjem 2920 10 9

Alojzij Korsika, Ljubljana.

Stavka v Salmovih rovih Poljska Ostrava je končana. Stavkatki so pa pričeli delavci v Ignacijevem rovu v Marienbergu. Zahtevalo, naj se odpusti neki nepuščljivi paznik. V Baku stavka 7000 delavcev v tvornicah nafte.

Herbabsny-jev podfosfornokisli

apneno-železni sirup.

Ta je že 87 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Od-tranjuje sluz, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 250, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzlgkeit“**, DUNAJ, VII.11, Kaiserstrasse 73/75.

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Bellaku, Brežah, Celju, Cerkovcu, Črnomlju, Raki. Nov. mestu, Sovodnju. St. Vidu, Trbižu. Trstu, Velikovcu in Volčperku.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

Prislužno samo s travo
navedeno znamko.

Prislužno samo s travo
navedeno znamko.

Herbabsny-jev okrepljeni

Sarsaparilla-sirup.

Je že 32 let uveden in najboljši preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Od-tranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 170, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2720 14-9

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19

v Ljubljani

Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke;
2. proti prelomu zvonov, in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

2902 12-3

Edina domača slovenska zavarovalnica! Svoji k svojim!

Sirolin

Povečuje slast do jedi in teže telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, močno potenje. 2209 D 44-27

Priporoča vsak dan pri
pljučnih boleznih, kataris
oslovskega kašlja, škro-
fulozi, Influenca

množestveni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švica).

„Roche“

Dobiva se s zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: Izvirni zavitek „Roche“.

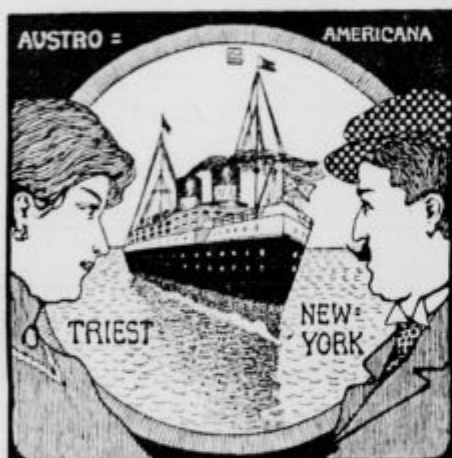
A. Sušnik

Zaloška cesta šte. 21, Ljubljana.

Trgovina špecerijskega blaga, moke, špirta, žganja in raznovrstnih barv. — Ob času setve garantirano kaljiva **semena**, kakor: detelja, irava, pesa itd. **Zaloga raznovrstnega železa**, železnih šin, traverz, Roman in Portland cementa, štedilnikov, peči, okov za okna in vrata, kotlov vlitih in bakrenih, mrež za ograjo, pozlačenih **nagrobnihih križev**, tehnic, uteč, pump in cevi za vodnjake, sploh **vse železnine po najnižji ceni**. — Velika zaloga **poljedelskih strojev**: mlitilnic, slamočernic, plugov itd. 355 18 — 1
Dobra postrežba, nizke cene.

Za svojega se prepusti

2 leti star, čvrst deček. Priporoča se krščanskim staršem, ki bi ga hoteli sprejeti, naj se obrnejo na naslov: **Štefanija Markovič**, Poste restante, Ljubljana 1. 358 1

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in za neslujno počivati naj se obrnejo na
Simona Kmetek
v Ljubljani Korošarske ulice 20.
Iskreno: Pojasnila daje se brezplačno.

Cena od Ljubljane do Noy-Jorka 80 gl.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborna, vseh sigurne.
Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija). 2443 20 8

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je **Kapilor št. 1**. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončiča 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: **P. Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 65. Slavonija**. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem 273 10—3

Kupujte narodni kolek!

Teletina

aligovedina vsak dan sveže zaklana, izborna se pošilja v košarah a 5 kg po gl. 2:70 franko. **Wh. Jagolnizer, Podwalczyka 25, Gal.** 293 3—3

Ne kupite nobene ure

dozler niste prejeli mojega — likopa nenika!

gl. 1:50 gl. 3:50

nika. Bank. pf. ure	gl. 1:00
Guldin	2:—
erebrae	3:—
s dvojnim pokrovom	4:—
s 3 srebr.	5:—
plak. i. klene ure	6:50
amer. Goldschle	6:—
prave Roskopf-patent	8:50
prave „Omega“	9:50
srebr. sklopne verifice	1:—
14karatne zlate ure	8:50
14karatne zlate verif.	10:—
14karatni zlati vrstani	2:—
stenske ure od	2:80
s bitiem liki za no	4:50
s goda	6:—
s kuhavico	2:50
kohiniki ure	1:90
badilke	1:90
pon. Hla. teče	1:50
s dvojnimi zvonomi	1:75
badilke s bitiem in	2:50
svonenjem liki zvonu	3:50

Triletno diam. lamelvo, za neprimerno nar. bazaj. Razpoloža — ovselje.

Maks Böhnell

2438 urar 20—19

Dunal, VI., Margarethenstr. 27 (vlastnihihi)

Zahtevajte moj cenik s 2000 slikami zastoni in poštnine prosto.

Najboljše domače krepčilo za želodec

(katero tudi gospodje zdravniki radi vživajo) je

rastlinski liker „FLORIAN“

od rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Dobi se pri vseh boljših trgovcih.

Varujte se, da ne bode te prevarjeni s kakim drugim, slabim izdelkom!

Pristno je samo blago pod imenom „FLORIAN“ iz Ljubljane. 2537

Krepčilo učenca za pekovo obrt išče **Franco Anderloh**, pek. mojster v **Št. Vidu** pri Zatičini, Dolenjsko. 381 1

Schichtovo milo

Pristno le z imenom „SCHICHT“.

Prihrani denar, čas in delo.

ne škoduje perilu

Prihrani trud in celo, koristi tedaj tudi zdravju.

Štirindvajset ur sem prej Močno drgnila, a glej! Jelenje čudovito milo Me brž te muke je rešilo.

2442 2 b

„Slava Mariji“

ob tristoletnici Marijine družbe se še vedno dobi v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se priporoča prečistiti dahovčini in p.n. slavn. občinstvu za napravo cerkvenih oknov, z umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo, stavbenih del, napravo okvirov, itd. itd. — ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostiln in zasebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah — Narisi, ceniki in proračuni na zahtevo zastoni, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem na ogled na razpolago. 1804 52—20